

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hátra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hátra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs postásor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyesült
vasútiak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 102.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 101.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, október 17.

Mal számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: Kié a két millió?
- Megszavazták a hadügyi költségvetést.
- Nem lesz városi jeggyár.
- Tanítják az analabétákat.
- Török-bolgár konfliktus.
- Angol újságírók hálája.
- Az aradhegyaljai szőlősgazdák a borlított ellen.
- Öszeesküvés vagy panama.
- Halász Henrik hazajött.
- Velth gróf bűnpöze.
- A nagyhatalmak a Monarkia ellen.
- Leleplezett leánykereskedő.
- Tarkaságok.
- Tárca: Balkáni esetek.

Kié a két millió?

Arad, október 16

A városi tisztviselők egy küldöttsége tisztelgett tegnap Wekerle Sándor pénzügyminiszternél és Andrássy Gyula belügyminiszternél. A deputáció azért a két millióért jött, a melyet a belügyminiszter a városok segítésére az állam jövő évi költségvetésébe fölvetett. A küldöttség körülbelül azt kérte, hogy ezt a két milliót ne a városok kaphják, hanem a városi tisztviselők, fizetéskiegészítésül. A küldöttségnek a pénzügyminiszter igen udvariasan azt felelte, hogy a belügyminiszter, akinek a resszortjába tartozik ez az ügy, minden bizonnyal figyelembe fogja venni a kérésüket. A belügyminiszter pedig sokkal hűvösebben azt a választ adta, hogy a dolog a pénzügyminisztertől függ. A két válasz mindenesetre elegendő volt arra, hogy a küldöttség a lehető legvegyesebb érzések között térjen haza.

Végiglapozva mindazt, amit hasonló

kérdésekről irtunk, alig lehetne ránk sütni a vádat, hogy a tisztviselők és különlegesen a közigazgatási tisztviselők fizetésrendezésének nem vagyunk barátai. Es az az álláspont, a melyet a küldöttség képviselt, kétségen kívül méltányos: hogy a közigazgatási tisztviselőknek az egyenlő rendfokozatokban ugyanakkorra fizetésük legyen, mint az állami tisztviselőknek. Mégis ki kell mondanunk, hogy a küldöttség célja, kívánsága nem volt helyes, s maga a cselekvés bizonyos ildomtalanság volt azokkal a városokkal szemben, amelyeknek anyagi és erkölcsi érdekeit ép ezeknek a tisztviselőknek kell védeniök.

A segély, azon a címen, ahogy a költségvetésbe illesztetett, föltétlenül magukat a városokat, mint közösségeket és testületeket illeti. Egy régebbi cikkünkben a kétszerkettő segítségével kimutattuk, hogy a két millió segély milyen végtelenül szegényes és milyen apró hányadát jelenti azoknak az összegeknek, amibe a városoknak az állami funkciók teljesítése kerülhet. Oly kicsi, hogy szinte a vitát is alig érdemli meg: mire fordítottassék az a rész, amely az egyes városokat ebből illetni fogja. De mi aláírjuk az elvet: az államtól kapott segítséggel a városok mindenek előtt azon természetes kötelességnek tegyenek eleget, a melylyel a maguk tisztviselőinek tartoznak. Igenis ebből az összegből legelsősül a városi tisztviselők részesüljenek.

De ezt a részesedést maguk a városok adják a tisztviselőknek, amelyek a tisztviselők fölött rendelkeznek, — nem pedig a belügyminiszter. A megyéknél is, amelyek nagy dotációkat kapnak, nem a mi-

niszter szabja meg és adja ki a fizetéseket, a fizetésemeléseket, hanem maguk a vármegyék. A belügyminiszternek, a midőn a hosszú sürgetés, önérzetes követelések után végre az állami segítés első falatját kínálja, még kikötéseket se szabad tenni, hogy mikép gazdálkodjanak a városok. Az tehát, amit a tisztviselők küldöttsége kívánt, egyenesen a városok autonómiáját érintette, s meglehetősen különös, hogy a tisztviselők nagy része ebbe olyan könnyen belement.

Lehet, hogy az a mindenütt megnyilatkozó vágy: leszállítani a pótdót, — ugratta ebbe a tisztviselőket. Attól félték, hogy a városok leg többjének képviselőtestülete, törvényhatósága a kapott segítséget arra fogja fölhasználni, hogy a pótdót csökkentse, nem pedig, hogy azzal a tisztviselők kielégítetlen igényeit ellássa. Nem lenne csodálni való, ha a városok így tennének, hiszen az állami segítséget is az tette elodázhatatlanná, hogy a vidéki városok kötelességei egyre növekednek, a községi terhek további fokozására pedig józan észszel gondolni se lehet. Azonban a gyakorlat azt mutatta, hogy a városok jövedelmeinek emelkedésével mindenütt legelőször a tisztviselők helyzetén igyekeztek segíteni. Bizonyosság erre Arad városa és a városnak ép most készült költségvetése, amelyben a jövedelmek szaporodását arra használták föl, hogy a drágasági pótléket újra s ezzel kétségtelenül tartósan a költségvetésbe illeszessék.

Senki se kívánja, hogy a városi tisztviselők lemondjanak azokról a jogos igényekről, amelyekkel a kormány elé mentek. De ezekkel a maguk fölött álló s ve-

Balkáni esetek.

*

Szana Tamás és a szerb belügyminiszter.

Boldogult Szana Tamás jó egy évvel ezelőtől leutazott Belgrádba, hol valami hivatalos dolgot akart elintézni a belügyi kormányznál. Valami fotografálási engedélyről volt szó. Megszállott a magyar író, magyar írók pénzügyi viszonyaihoz képest, egy másodrangú szállodában. Ajándékküldés után megkérte a szobájába belépő gazdát:

— Ugyan kérem, nem tudja, hogy mikor fogad a belügyminiszter ur ő excellenciája?

— A belügyminiszterrel van dolga az urnak?

— Igen, tisztelgetnem kell a kegyelmes urnál.

— Hát tessék várni egy kicsit, tüstént felküldöm.

— Kit?

— Hát a belügyminisztert, odabent sorszik a vendéglőmben!

Alig tudta lebeszélni a derék szerb hoteliert Szana Tamás, hogy azt mégse cselekedje, de azt mégse tudta meggáolni, hogy karon ne csipje s ne vigye nagy garral kedves vendégét a sorszó belügyminiszter asztalához, ki

asután el is intézte a kérvényt két „singli” elfogyasztása közben.

Nikita rendjeleket osztogat.

Néhány éve egy világcég fiúmel fiókja utján Nikita fejedelem néhány ezer korona áruvetőmagvat vásárolt. Azas csak rendelt, mert fizetni semmiképpen nem akart. Semmi okot nem hozott fel vonakodással magyarázatául, egyszerűen nem fizetett. A fiúmel kereskedők nem hagyták a pénzt s miután az osztrák-magyar képviselőtünk nem lépett közbe, a német konzulátus utján sürgették Nikita fejedelemnél a koronákat.

Nikita látva, hogy komoly a dolog, két nagy rendjelet küldött a fiúmel cégfőnöknek s prokuristájának. Azok hálásan megköszönték, de a német konzul utján értesítették a feketé hogyak urát, hogy a rendjeleket nem lehet ám részletörlesztésül elfogadni. A német konzul erőlyes fellépésére végre fizetett Nikita, de egyben levelet íratott, hogy most már csak tessék visszaküldeni a két rendjelet, ha ő fizeti a számlát, akkor nincs értelme a rendjel osztogatásnak.

A fiúmel cég most már nem fordult a német konzulátushoz, hanem bepikkolta egy üzleti skatulyába a montenegrói sasokat vagy oroszlanokat s feladta postán a rendes jelszettel: Muster ohne Warth.

De attaché.

A buslási fürdő régebbi vendégei jól emlékeznek egy karcu, fekete listalemberre, ki éveken át minden nyáron megjelent a fürdőn. Mindenki az attaché-nek nevezte, mert, ha jókedve volt és becsipett, felvette az aranyos diplomatai frakkját s abban ivott reggelig. Es a frakk valóságos ismerősjele volt józan mivoltának, annyira, hogy midőn ebben megkért egy szép nyári vasárnap délelőtt egy fiatal budapesti úri leánykát, a társaság nagy gaudiummal vette tudomásul, hogy Jócó ismét be volt csipve. Amint valószínűleg igaz is volt.

Pedig ő igazán attaché volt. Ő maga beszóltta el. Edesatyja szerb államférfi, több ízben miniszter volt. De biztonság okául Budapesten, a köruton felesége nevén virágzó csomogó üzletet vitt. Ahányszor pártja uralomra került, listámidőig kiküldette valamelyik követségi attachéknak. Közben pedig Jócó Budapesten jogászokdott és lumbolt. Talán ma már svogény Jócó is miniszter lenne, de közbejött a rettenetes királygyilkosság. Jócó apja visszavonult te jesen köruti üzletébe, Jócó pedig a külföldön fényes üzleteket csinál, mint egy nagy német gépgyár képviselője. Ez volt a maga utolsó porteciója.

Wlassics Gyula és kollegája.

Jó néhány évvel ezelőt Wlassics Gyula leunt járt Montenegróban. Kénoyau akarta ta-

lők egyes-egyedül rendelkező városokhoz szabad fordulniok, nem pedig a kormányhoz. Annál különösebb, ha féltékenyen néznek magukra a városokra s rettegnék a gondolattól, hogy a két millió a törvényhatóságokon keresztül s esetleg megcsonkítva jut hozzájuk, vagy pedig más célokra téved. Igen különös színben tetszhetik az a tisztviselő, aki idehaza a pótdó csökkentésére fogadkozik, odafönn pedig azt körüljárni igyekszik. S Andrassy Gyula, a leplezni nem tudó miniszter bizonyára észrevette ennek fonákosságát, amikor a küldöttséget olyan kevéssé barátságosan fogadta.

Nem is fog az a pótdó leszállani, még ha bővebben csurogna is az államsegély. A városi gazdálkodásoknak megfejthetetlen rejtélye, hogy az új jövedelmekre mindig kétszeres étvágygyal jelentkeznek az igények, a szükségletek. A városok nem is reménykednek ebben. De azt elvárhatják, hogy a maguk önállóságát mind a belügyminiszter, mind pedig a városi tisztviselők tiszteletben tartásuk, s ne tekintsék őket közvetítő hivataloknak, hanem az ő okosságukra és tisztességükre bizzák, hogy a mikor módjuk nyílik rá, a tisztviselőknek megadják, a mi őket illeti.

MEGSZAVAZTÁK a hadügyi költségvetést.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 16.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma tartott ülésében letárgyalta a hadügyi költségvetést. Nem vált be tehát a politikai jósok jóvendőlése. A delegációkban a létszámemelés nem került szóba. Az országra újabb terhet ezideig a tisztifizetések javítása jelent, melyet a bizottság a kormányok megállapodása szerint meg is szavazott.

A mai ülésről, melyen Barabás Béla elnökölt, a következőket jelenti tudósítónk:

(A hadgyakorlatok költségeit)

Az első tételnél, mely a központi vezetésre vonatkozik, Zichy Miklós kifogásolja, hogy a

hadgyakorlatok költsége sehol előirányozva nincs.

Okolicsányi László előadó felvilágosításul előadja, hogy ezek a költségek a 7. cikkben vannak előirányozva, az összegek részletes felhasználása pedig megtalálható a szárszámdásban.

(A csapatok élelmezése)

A 3. tételnél, mely a katonai hadbiztonságról és szakellenőrzésről szól, Zichy Miklós gróf felhívja a hadügyminiszter figyelmét arra a körülményre, hogy hadgyakorlatok alkalmával a csapatok élelmezése most is *ép oly siralmas állapotban van*, mint régebben. Felvilágosítást kér, miképen kontempálják ezen kérdés megoldását háboru idejében.

Szabó Istvánnak is tudomása van arról, hogy a hadgyakorlatokon az élelmezés körül némi hiányok fordultak elő. Abban a nézetben van, hogy ezt a problémát a mozgó konyhák intézményével lehetne legcélszerűbben megoldani.

Ugron Gábor: A sereg mellett külön kiképzett élelmezési csapatok legyenek, külön felszereléssel. Az autók felhasználása módot nyújtana erre.

Miklós Ojón: Az eddigi gyakorlatok beigazolták, hogy az élelmezés nincs kellő arányban a mozgósítási gyorsasággal. Ez különösen észlelhető volt az utóbbi hadgyakorlatok alkalmával a lovasságnál, amely kolosszális munkát végzett, 110 kilométert is menetelt 24 órán belül. Ilyenkor azután nem volt képes élelemhez jutni.

Semsey László gróf: Ha párhuzamot vonunk a szomszédos államokkal, azt fogjuk tapasztalni, hogy a mi hadseregünk az élelmezés tekintetében is előnyben van. Rámutat egyik szomszédos államra, hol a hadsereg élelmezése háboru esetén csak három napig van biztosítva, míg a mi hadseregünké 18 napig, ami határozott előny.

Ugron Gábor: Azt a kérdést intézi a hadügyminiszterhez, hogy mennyi élelmezési készletet lehet adni a legénységnek, hogy ne legyen arra szorulva, hogy esetleg reggeltől estig magától a hadsereg ellátásától várja az élelmet.

Schönaich báró közös hadügyminiszter kijelenti, hogy a nagyobb manővereken az élelmezésről a legteljesebb mértékben gondoskodik a hadvezetőség. A nehézségek a gyakorló csa-

nulmányozni a kis országocskát, ajánlóleveleket vitt magával, nagy potentátóktól. Cettinjében első dolga volt felkeresni a kultuszügyek miniszterét, az ő kollégáját.

Nehezen megértette egy londonerrel, hogy kinek akar elkocsikázni, hátv: lahogy odatalált kocskaja egy jóképű tanyaféle háshoz. Vidám háziállatok az udvaron s egymérgesk épü komondor az ajtóban. Nagy kutyaugatás, lármá, a szomszédok előjönnek, végre egy ingujjas, hatalmas szál fekete ember jön ki a hátsól a kocsiából kilépő elegáns, cillinderes, lakkoztós magyar kegyelmes ur elé. A magyar kegyelmes ur azt hiszi, hogy valami majoros áll előtte, előhúzza az egyik levelet, elolvassa a montenegrói kolléga nevét s magyarul németül, hogy azzal akar beszélni. Az ingujjas ember széles mosollyal olvassa a címet:

— Ja, ja, dass bin ich!

A további beszélgetést nem ismerjük.

A magyar Balkán.

Pár éve Pécsen egy fiumei bírlapíró ügyét tárgyalta a bíróság. Nagyobb fiumei társaság utazott Pécs felé a gyorsvonaton. Többek között egy kormányzósi tanácsos.

— Nem értem, — kiált fel — hogyan láthat meg engem a bíróság minden formalitás mellözésével.

— Miért, mind formalságot ért tanácsos ur? — kérdeste a pénzügyigazgató.

— Hát kérem, mi Fiumében tulajdonképpen diplomáciai szolgálatot teljesítünk, mi némi nagy követség vagyunk, nekünk exterritoriális jogaink kell, hogy legyenek! Különben én már beadtam egy memorandumot s excellenciájához, hogy mi is viselhessük a diplomata irakkot.

S ez a memorandum tényleg megvan a miniszterelnökség iratárában!

Fiume egyik kormányzója értesült, hogy egyik fiatal fogalmazó francia névjegyén — mert azt tudni kell, hogy a magyar kormányosság minden srobáján a nevek franciául vannak felírva, belgrád mintára — a címet használja: „A magyar birodalom Fiume és a Tengeremlék tartománya kormányzata mellé rendelt attaché.” A kormányzó mulatott a fiatal emberen s néhány hét múlva a kormányzó külföldi névjegyén még szebb cím hangzott franciául és angolul: „Fiume s a magyar és horvát tengerparti országrész hercege” (angolul: „duc.”)

Szerencse, hogy nincs külföldi külön képviselőtünk, mi termelőnk Európa részére az ujkori balkán eseteket.

patok diszponíciójában rejlenek. A tüzérségnek mai lövőképessége mellé az élelmezési kocskát 10 kilométernyire kell hátrahagyni; amellett azonban előfordul, hogy a csapat irányt változtat. Ha a hadgyakorlat, a mint ez legutóbb is történt, éjszakára is esik, akkor az élelmezési osztályok csak naplemente után kereshetők. A miniszter kételkedik azonban, hogy ilyen éjszakai vállalkozások a jövőben gyakran történnek, amint ezt a katonai irodalom állítja. A hadsereg élelmezése egyébként 12 napra terjed. Amellett érvel, hogy a szállítható konyhák szükségese, mert ezeknek használata mellett azután a legénység naponta kétszer, sőt háromszor is étkesethetik.

(A katonai igazságügy.)

Az 5. cinnél (katonai igazságügyi igazgatás)

Bakonyi Samu: Nemcsak jogász, hanem emberbaráti és katonai szempontból a katonai perrendtartás életbeléptetését sürgeti annál inkább, mert tudomása szerint sem kösjogi, sem politikai akadályokba annak megvalósítása nem ütközik.

Szabó István elismeréssel szól a hadügyminiszternek a párbajezés korlátozása tekintetében tett intézkedéséről és felhívja a hadügyi vezetőség figyelmét arra, hogy a becsületügy eljárásnál az összes fórumok előtt az érdekelt tiszteknek jogukban áll személyesen megjelenni és védekezni, azonban a jog gyakorlására a hadügyi vezetőség nem adja meg a módot, az anyagi eszközöket. Kíváncsnak tartja, hogy az illető tiszti állomási helyétől messze fekvő tárgyalási helyre vasúti jegyet kaphasson.

Jekelfalussy Lajos, honvédelmi miniszter Simonyi felszólalására azt válaszolja, hogy a katonai bűnvádi perrendtartás kérdését az igazságügyminiszter a minisztertanács elé vitte, ahol azonban konstatáltattott, hogy a horvát bán az elaborátumot még nem látta. Meg van győződve, hogy a minisztertanács igen rövid idő múlva fog dönteni a kérdésben, amely rövidesen a törvényhozás elé kerül.

(A hadtestparancsnokságok.)

A 6. cinnél Ugron Gábor azt kérdi, vajjon a hadtestparancsnokoknak jelenlegi száma megfelel-e a hadsereg, az adminisztráció és a mozgósítás érdekeinek.

Hoffmann Hugó altábornagy kifejti, hogy jelenleg minden hadtest két gyaloghadosztályból, vagyis nyolc gyalogezredből áll. Ez 52 000 embert jelent. Minden hadtestparancsnok mellé be van osztva egy altábornagy, aki háboru esetén visszamarad és átveszi az adminisztratív ügyek vezetését. A tételt elfogadják.

Csiriky Antal gróf kéri, hogy a hadgyakorlatokkal ne mindig ugyanast a vidéket terheljék.

Bakonyi Samu a tüzérségi lovak élelmezésének javítását kéri.

Szabó István kérdi, milyen stádiumban van a ruházati reform?

Schönaich hadügyminiszter kijelenti, hogy a gyalogságnál csukassinú lesz az egyenruha. A lovasságnál nehéz lesz csupán szürke lovakat beszerezni. (Derültség.)

Zichy Miklós gróf kifogásolja, hogy négyezer tábornok öt millió korona nyugdíjat kap s négyezer nyugalmazott tisztt ugyanannyit. Ezen a nyomorúságos állapoton segíteni kell.

Thaly László szerint elsősorban a régi tisztek helyzetén kell segíteni.

Cherán Ferenc szerint a legnagyobb szükség van a nyugdíjazásbar.

Boissy Pál is takarékosságot ajánl. Kérdi, hogy a hadügyminiszterium új palotájának építésében részesedni fog-e a magyar ipar?

A hadügyminiszter válassza után a bizottság a hadügyi költségvetés valamennyi tételét elfogadta, mire az ülés véget ért.

Nem lesz városi jéggyár.

Léghitő épül a vágóhidon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 16.

A költségvetést tárgyaló hármass bizottság ülésén a vágóhídi kiadások tételét főülvizsgálata alkalmából Glück Károly bizottsági tag szólalt fel s arra kérte a polgármestert, hogy a tanács szívesen vegye az aradi mészárosok sürűn elhangzó panaszait és segítsen a vágóhídi misériákon. A frissen vágott hús kellő hűtését elavult és ki nem elégtő módon, jéggel eszközölik s a legnagyobb baj az, hogy nyáron, a mikor legégetőbb szükség lenne, — akkor nincs jég. A polgármester assal nyugtatta meg a felszólalót, hogy a mérnöki hivatal a léghitő tervét és költségvetését elfogja készíteni s már a legközelebbi közgyűlésen tárgyalható lesz a kérdés.

A mérnöki hivatal ma terjesztette be a tancshoz a terveket, számításokat és előterjesztést. A mérnöki hivatal is arra az álláspontra helyezkedett, a melynek első isben az Aradi Közlöny volt szószólója. A város nem fog jéggyárat alapítani, mint azt a tanács elintézte tervezte, mert a jéggyárak üzemköltségeit tanulmányozva arra a meggyőződésre jutott a mérnöki hivatal, hogy a gyártási költség oly magas, a melyet a jég nem bír meg. Ehhez járul még az a körülmény is, hogy Aradon a közönség nem kedvelte meg a műjéget.

A levegő hűtő építési költsége a számítások szerint százötvenháromezer koronára rug, az üzemköltségek és a törlesztési kamat évenként huszonkétezer koronára tehető. Ha tehát a hűtőt a város megépítené, ez csak úgy lenne lehetséges a polgárság direkt megterhelése nélkül, ha a mészárosok a vágóhídi díjak, illetve hűtő használati díjak révén rekompenzálnák a várost. A tanács, mielőtt a közgyűlés elé terjesztené az ügyet, összehívja az érdekelteket, hogy velük már előzetes megállapodásra juthasson.

SPORT.

+ A holnap futamok. Az aradi lövészversenyek első napi futamát ma kerülnek eldöntésre. Megnyitó versenyként a 2400 méter távolságu *sofronyai sikerverseny* szerepel, 13 nevezéssel. Ezt a 2000 koronával díjazott *csalai gátverseny* követi, melyre 14 telivért kötelestek tulajdonosai. A harmadik számot az *aradi 12 es húszártiszték akadályversenye* képezi, melyre bár csupán 5 nevezés lett leadva, de mint értesülünk, pótlólag még többen készülnek nevezni a futam előtt. A negyedik számú *eladó versenyt* ezidén lovasfutók helyett uszások fogják lovagolni, ami e verseny érdekességét csak emeli. E versenyre nevezett 10 telivér mind alag ismerős, miért is kemény küzdelemre van kilátás. A program 5-ik száma a *hadsergi gátverseny*. A kevés nevezés oka abban rejlik, hogy a későn végződő manőverek, főleg pedig a budapest-bécsi távlovagló verseny miatt a tiszteknek nem maradt idejük lovak tréningezésére. Az első nap befejező száma a *wadászi akadályverseny*. E versenybe benevezett 6 ló közül előreláthatólag 5 fog sikrasszálni.

Típelünk az első napra következők:

I. szám Acharné—Windsbraut.

II. szám Pisáno—Carmela.

III. szám Caslau—Malmalson.

IV. szám Claymore—gf. Pajacsevich Ist.

V. szám Coriandoll—Pala.

VI. szám Westminster—Parnassus.

+ Az Aradi Sakkör választmányának határozataira minden szombaton este 8 óra után a kör helyiségében (Központi kávéház) elméleti előadások tartatnak. Az első ilyen előadást e hó 17-én szombaton este a kör egyik alnöke s egyik legagilisabb tagja, Schlesinger Farkas tartja, melyen a tagoknak minél nagyobb számban való megjelenését kéri az elnökség. Ekedelőket a kör szívesen lát vendégül.

Tanítják az analfabétákat.

Az aradmegyei román tanítók akciója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 16.

Mióta a választói reform alapelvei nyilvánosságra kerültek és köztudomású lett, hogy a szavazati jog az irni-olvasni tudáshoz lesz kötve, több politikai párt erős mozgalmat indított az irni-olvasni tudás terjesztéséért. Különösen azok a pártok tették ezt, melyek az alsóbb néprétegekből, vagy az irni-olvasniritkán tudó földművelő lakosságból kapják szavazataikat. Ezek a pártok tartanak attól, hogy szavazataikból sokat vesztenének, ha Andrassy tervezetéből törvény lesz és az analfabéták csak tizen adhatnak le egy szavazatot. Ezért most országszerte megindult a felnőtteknek írásra és olvasásra való tanítása és mindenfelől érkeznek hírek arról, hogy papok, tanítók, községi jegyzők tanítják a népet irni és olvasni.

A néppárt és a katolikus népszövetség kezdte meg először a felnőttek oktatását a felvidéken. Követte ezeket a *nemzetiségi párt*, amely Erdély több vidékén már meg is kezdte az irni-olvasni tanítást. Most Aradmegyére is rá került a sor ebben az akcióban és ma vesszük a hírt annak, hogy az aradi és aradmegyei görög keleti tanítók vállalkoztak az aradmegyei román analfabéták oktatására.

A görög keleti román tanítók aradi kerülete ugyanis még a nyár folyamán kerületi közgyűlést tartott *Máriaradnán*. Már ezen a közgyűlésen kimondták az egybegyűlt tanítók, hogyha szükség lesz rá, ők vállalkoznak a román népnek írás-olvasásra való tanítására. Ezt a határozatot akkoriban titokban tartották.

Ennek a kerületnek központi választmánya tegnap Aradon tartott ülést. Kimondták a tanítók, hogy mivel a választóreform ügye most már teljesen aktuálissá vált, a *Máriaradnán* hozott határozatot megújítják és a felnőttek oktatását hamarosan megkezdik.

E határozat értelmében Aradmegyében már az ős folyamán megkezdődik a felnőttek oktatása. A tanítók, akik erre vállalkoztak, nagy csoportokban fogják tanítani a népet irni és olvasni, hogy így a román nemzetiségi párt szavazóinak számát szaporítsák.

A német nagykövét Budapesten. Budapestről jelentik: Tschirschky bécsi német nagykövét tegnap este hét órakor rövid tartózkodásra Budapestre érkezett. A német nagykövét a mai délelőtti folyamán találkoztott Aerenthal báró közös külügyminiszterrel és valószínűleg 8 felvétele előtt is meg fog jelenni kihallgatáson.

Török-bolgár konfliktus.

Európai konferencia.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 16.

Angolország és Oroszország külügyminiszterei mosolyogva bucsuztak el egymástól, miután megegyeztek abban, hogy a török—bolgár viszály által felvetett kérdéseket a nagyhatalmak konferenciája elé viszik. Ez a barátságos megegyezés egyelőre a béke záloga, a melyet Bulgária már is megbontani készül. Nem hajlandó kárpótlást fizetni Törökországnak és a kardjára ütve háborúval fenyegetőzik.

A balkáni eseményekről a következő táviratokat kaptuk:

(Anglia és Oroszország propozíciói)

Londonból jelentik: A külügyminiszterium által tegnap este kiadott kommuniké a következőket mondja: Az Izvolszki és Grey külügyminiszterek közti eszmecsereből kifolyólag teljes megegyezés jött létre azon intézkedésekre nézve, amelyek tekintettel a legutóbbi események által a Keleten teremtett helyzetre, tendék volnának. Abban történt megállapodás, hogy erre a célra szükség van konferencia egybehívására. A konferenciának oly kérdéseket kell foglalkozni, amelyek a berlini szerződés legutóbbi nyílt megsértéséből támadtak. Ami a konferencia tanácskozásának tárgyalási illéti, elsősorban Törökország számára hátrányokról kell gondoskodni. E pontra nézve, úgy látszik, a hatalmak egy véleményen vannak. Gondoskodni kell továbbá a jelenlegi török kormányzat hathatós megerősítéséről, amennyiben az a legjobb biztosítóka a béke fenntartásának.

Nincsen teretve véve a Dardanellák kérdését a konferencia elé terjeszteni. A kérdés elsősorban Oroszországot és Törökországot érinti. Oroszország nem kívánja a kérdést törökellenes szemlében elintézni, vagy ebből kompenzáció iránti követelést felállítani, miután mint egyike a nem érdekelt hatalmaknak vesz részt a konferencián.

Az angol-orosz egyezmény megbeszélése alkalmával, amely szintén megtörtént, a nézetek teljes egybehangzása állapított meg úgy, hogy a két kormány harmonikus együttműködése a közép-ázsiai kérdések szabályozásánál továbbra is biztosítottnak látszik.

(Bulgária nem tűr beavatkozást.)

Szófiából jelentik: Ma hozták tudomására a kormánynak a nagyhatalmak konferenciája elé terjesztendő ügyek sorozatát. A bolgár kormány eleve tiltakozik az ellen, hogy a nagyhatalmak őt kártérítésre kötelezzék Törökország javára. A nagyhatalmak felelik, hogy Bulgária független királyság, amelynek „belügyeibe” avatkozni senkinek joga nincs. Ezt az ügyet Bulgária vagy békésen intézi el a közvetlenül érdekelt Törökországgal, vagy fegyverrel.

(Az osztrák Lloyd felhívása.)

Az osztrák „Lloyd” gőzhajó társaság igazgatósága Triesztben és más kikötőhelyeken plakátokat ragasztatott, a melyen figyelmezteti az utazókat, akik török területre iparkodnak, a kellemetlenségekre, amelyek őket partraszállásukkor érhetik.

(A porta békét akar.)

Londonból jelentik: A porta jegyzéket intézett a hatalmakhoz, amelyben, utalás-

sal Bulgária hadi készülődéseire, jelenti békés szándékait, de jelenti egyuttal, hogy minden eshetőségre készen áll. E jelentéssel elhárítani kívánja magáról a felelősséget a már legközelebb bekövetkező eseményekért.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti Konstantinápolyból: A porta körjegyzékben hívja fel a hatalmak figyelmét a Bulgária katonai készülődéseiről szóló hírekre, ismételve kifejezést ad Törökország békés szándékainak, kijelenti azonban, hogy Törökország kénytelen lesz óvintézkedéseket tenni, ha Bulgária megmarad jelenlegi magatartása mellett és konfliktus esetére minden felelősséget elhárít magától.

Halász Henrik hazajött.

Nem tartóztatta le a vizsgálóbíró.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 16.

Majdnem egy éve annak, hogy Halász Henrik Andrassy-téri divatárkereskedő hirtelen eltűnt Aradról. A dolog akkor városszerte nagy feltűnést keltett, mert sokan összefüggést láttak benne Halász fivérének, egy nagyvárad kereshetőnek szökésével, aki ellen több rendbeli bűnügy miatt az ügyészség eljárást folytatott. A szökés után az ügyészség Halász ellen is megindította az eljárást bűnrészesség miatt. Halász a napokban Amerikából visszatért és most a bíróság előtt azt akarja bebizonyítani, hogy neki semmi köze sem volt bátyja vétkeihez.

A múlt év elején megszökött Nagyváradról Haas Manó nagykereskedő, aki ellen csődbejutása után az ügyészség hitelezési család, család bukás és más bűncselekmények miatt, eljárást indított. Haas testvéröccsének, Halász Henriknek Aradon az Andrassy-téri Neuman palotában volt divatárüzlete, amelyet annak idején bátyja támogatásával létesített. Halász néhány hónapra bátyja szökése után egy napon Aradról eltűnt, anélkül, hogy szándékáról akár hozzátartozóinak, akár pedig alkalmazottainak előzőleg bármit is szólt volna.

A főnök nélkül maradt segédek néhány napig még vezették az üzletet, azután a kulcsokat átadták a hatóságnak s az üzletben levő árukat beszállították a rendőrségre. Nemsokára kiderült, hogy Halász bátyja után Amerikába ment. Az ügyészség most Halász ellen is bünvádi eljárást indított, mert az eltűnt kereskedőt azzal gyanúsította, hogy fivére csődbejutása előtt annak nagyvárad üzletéből a hitelezők kijátszása céljából árukat hozott át Aradra s így bátyjának büntársául szegődött.

Néhány nappal ezelőtt Amerikából váratlanul vissza érkezett Halász Henrik és mivel úgy értesült, hogy őt körözik, önként jelentkezett a nagyvárad törvényszék vizsgálóbírójánál. Halász kijelentette, hogy ő nem szökött meg Aradról, hanem önként ment bátyja után, hogy bizonyítékokat szerezzen tőle arra nézve, hogy ő nem volt büntársas fivére manipulációiban semmiféle módon közre nem működött. Artatlansága bizonyosságául okiratokat is hozott magával, amelyeket bemutatott a

vizsgálóbírónak és kauciót tett le, hogy szabadlábban maradjon, míg ügye végleg nem tisztázódik. A vizsgálóbíró az óvadék ellenében Halászt szabadlábban hagyta.

Az egykori aradi kereskedő, mint értesülünk, visszajön Aradra s itt várja be ügye elintézését.

Veith gróf bűnpöre.

Egy évi börtönre ítélték.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 16.

Bécsben tegnap másodszor kezdték tárgyalni Veith Marcell római gróf és felesége bűnpörét. Ez év július végén volt az első tárgyalás, a melyet a védő indítványára elnapoltak, hogy újra megidézzék azokat a tanukat, a kik akkor nem jelentek meg. A júliusi tárgyalás tele volt érdekes részletekkel és így természetes, hogy a császárváros közönsége nagy érdeklődést mutat a mostani újabb tárgyalás iránt. A házaspárt azzal vádolják, hogy tizenkilenc éves leányukat, Micit, arra kényszerítették, hogy erkölcstelen uton pénzt keressen. A szerencsétlen leány, a kit a mulató Bécs általában Mici grófnő néven ismert, öngyilkosságot követett el.

1907. nov. 10-én berben névtelen följelentés tudára adta a bécsi rendőrségnek, hogy Veith, aki állítólag gróf, leányát minden éjjeli urak társaságába vezeti és hogy leánya bűndíjából él az egész család. Veith Marcell kalandozó élet után 1898-ban feleségül vette Viamer Anna cselédet, a ki kilenc éves törvénytelen leánykát hozott a házasságba. Veith a leányt törvényestette, de ezt titokban tartotta, hogy őt lehetetlen a leány gyámjává megnevelni. Mikor kényszerítette Veith leányát a bűnös útra, nem lehetett pontosan megállapítani, de azt állítják, hogy már tizenkét-tizenhárom éves korában igen feltűnő öközeiben mulatóhelyekre ment vele és ott urak társaságába vitte. Veith föltűnő viselkedése révén csakhamar ismerőse lett a mulató helyeken és akkora föltámadást keltett eljárása, hogy egy mulatóhelyről kitűntek. Később szülői lakásán fogadott a leány látogatókat. Legterhelőbb a vádlottakra a szerencsétlen leány naplója, a mely pontosan följegyezte a leány élete folyását és hogy mely urakkal ismerette meg a mostohaszűz. Veith Marcell följegyzései szerint az öngyilkossá vált leány 1904. március óta 44.000 koronát keresett, amely összeget a család elköltötte.

Es a tárgya a pörnek, amely tegnap kezdődött meg Veith Marcell kihallgatásával. A vádlott most is, mint az első tárgyaláson, tagadta, hogy tudta volna, hogy a kereszte leánya a pénzt.

Ma reggel kilenc órakor folytatták a tárgyalást. A megnyitás előtt Veithné a folyosón sétálgatott és kellemetlen feltűnést keltett cifra gyászruhájával.

A tanuk kihallgatása rövid ideig tartott. Később a tárgyalás folyamán az ügyész Veithnével szemben elejtette a vádat, mire az elnök elrendelte, hogy az asszonyt nyomban szabadlábba helyezték.

Délután a perbeszédre került a sor. Fél három órakor hirdette ki az elnök a bíróság ítéletét, amely Veith Marcellt egy évi börtönnel sújtja.

Angol ujságírók halála.

Macdonald levele Aradváros polgármesteréhez.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 16.

Az angol gazdasági szakírók Aradon jártukkor már az Aradi Közlöny munkatársa előtt kijelentették, hogy nem a sablonos és a vendég részéről a házigazdának kijáró dicséret és elismerés hangján szólnak akkor, ha kijelentik, hogy még Magyarországon, a szives vendéglátás hazájában is meglepte őket az az előzékeny és meleg fogadtatás, melyben a város képviselőiben Varjassy Lajos polgármester részesítette.

A hazájukba visszatért írók iróasztaluk mellett a tapasztaltak és látottak feldolgozása közben is visszagondolnak erre a szép magyar városra, amelynek jó hírét elvitték honfitársaik közé s a lapjaikban irt dolgozatok azt bizonyítják, hogy őszinte megnyilatkozás volt az a dicsérő elismerés, melyet itt már az első órákban hangoztattak.

Macdonald, a tanulmányutra indult írók vezetője, az angol mezőgazdasági ujságírók szindikátusának vezetője ma egy meleg hargu levélben még egyszer a leg-hizelgőbb szavakkal köszöni meg az Aradon töltött kellemes órákat a város közönségének és a polgármesternek. A kiváló angol ujságíró levele következőképpen szól:

Kedves Uram!

Most, hogy én és kolégám visszatértünk és újra dolgozhoz fogtunk, óhajtom úgy az én, mint az agrikulurális ujságírók részéről, akik a közelmúltban az önök hazáját, városát meglátogattuk, hogy úgy Önnek, mint Arad városának kifejezzük mély köszönetünket azon előzékeny vendégszeretetért, melyben ott részesültünk.

Az önök szép és kedves városában sokkal rövidebb ideig tartózkodtunk, mint azt magunk is óhajtottuk, bár amerre mentünk elhalmoztak a özőkenyességgel, de olyan vendégszeretettel seholsem fogadtak bennünket, mint Aradon.

Mindig hálásan fogunk visszaemlékezni és küldöben kellemesen azon látogatásra, a melyet az Ön városában tettünk. És Önnek Uram különösen megakarjuk köszönni az Ön végtelen előzékenységét, amellyel ami ottlétünket oly elragadóvá tette.

Biztosítom Ön öszinte hálánkról és köszönetünkről, vagyunk az Ön öszinte tisztelője

Macdonald egh.

az angol agrikulurális ujságírók egyesületének elnöke.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Rákóczi társaság közgyűlése. Azon alkalmából, hogy a választmány a társaságnak szélesebb alapokra való fektetését s így kormányhatóságilag jévahagyott alapszabályokkal való ellátását határozta el, úgy ezen alapszabályok lefoglalása — valamint a f. hó 29-én megtartandó évi közgyűlés tárgysorozatának megállapítása céljából, — felkérem a Rákóczi társaság választmányának t. tagjait, hogy holnap, szombaton este 6 órakor a társaság helyiségében teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Egyben tisztelettel közlöm az öszes tagokkal, hogy a tagsági igazolványok kézbesítése folyamatosan van. Zuber Andor, elnök.

Összeesküvés vagy panama.

Kavarodás Andrassy körül.

Merénylet? Forradalom? Csempészet?

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 16.

A fővárosi rendőrség egy eddig teljesen homálybaburkolt s a főváros lakosságát izgalomban tartó bűnügyben indította meg a nyomozást, melynek mivoltáról, céljáról és részleteiről mindennemű felvilágosítást megtagadott. Politikai háttérű merényletről, fegyvercsempészeetről, összeesküvésről beszéltek ma fővárosszerte, házkutatások folytak, mert egy másik verzió szerint *Andrassy* grófnak egy levelét akarja mindenáron megkeríteni a rendőrség. A levél nyilvánosságra jutását meg kell akadályozni, mert különben országos felfordulás keletkezhetnék a nyomában.

A szenzációs úgyról a következőket jelentí tudósítónk:

Miért kereste Andrassy Wekerlét.

A vadász utcai ötödik kerületi kapitányság előemeleti ablakai ma, mikor már pirkadni kezdett a hajnal, még mindig világosak voltak. Az ablakok alatt izgatott újságírók jártak és talentumuk minden árnyalatát harcba küldötték, hogy az ablakok mögött lefolyó titokzatos eseményekből valamit kiderítsenek.

A fővárosi rendőrség korifousal gyűlték össze. Ott volt *Boda Dzsó* főkapitány, *Tóth Lajos* rendőrtanácsos, *Marinovich* László rendőrkapitány, *Krecsányi* Kálmán detektívőnök, *Gariathy* Dzsó rendőrkapitány, aztán öt rendőrtisztviselő és tizenegy detektív.

A titokzatos ügy szála a belügyminisztériumba nyulik vissza. *Boda Dzsó* főkapitány tegnap délelben a belügyminisztériumban volt és ott hosszasan érintkezett *Andrassy* Gyulával. Ennek a találkozásnak azonban még semmi következménye nem volt.

Ugyancsak tegnap este — mint az *Aradi Közlöny* mai számában megírta — *Andrassy* Gyula és *Hadik* János államtitkár megjelentek a magyar delegáció ülésén.

— Hol van a miniszterelnök? — kérdezte *Andrassy*. Sürgősen akarok vele beszélni!

Wekerlét előkerítették és a három politikus másfél óráig tanácskozott. Némelyek azt mondták, hogy a választói jog a tanácskozás tárgya, de egy óra múlva már félhivatalosan jelentették:

— Sürgős belügyi kérdéseket vitattak meg!

Akeióba lép a rendőrség.

Nyomban ezután utasításokat kapott *Boda* főkapitány. Ezeknek az utasításoknak volt a következménye az, hogy az V. kerületi főkapitányságon oly nagy apparátussal összehívték a főrendőrök. Azért a kerületi főkapitányságon, hogy rendszeren a főkapitányságon tartózkodó újságírók figyelmét elkerüljék.

Hogy, hogy nem, az újságírók neszét vették a dolognak és éjjel egy órákor már ott táboroztak. A kapitányságon nagy rémületet keltett az újságírók megjelenése. Hogy félrevesessék őket, hamarosan eloltották az összes lámpákat. De ők rendületlenül kitartottak és így lemondtak az árnyalán trükk alkalmazásáról.

Közönséges razzia!

Ugy félkét óra tájban egy sűrűn lefátyolozott hölgyet vezettek elő a detektívek. Majd egy urat, később pedig egy jóképű fiatal embert.

Mikor *Tóth* Lajos tanácsos megjelent a folyosón, azt mondotta az érdeklődő újságíróknak:

— Egy közönséges razziról van szó! Nem érdemes éjszakai nyugalmukat megzavarni miatta.

Krecsányi Kálmán szintén mondott egy versiót.

— Kártyáznak odabenn, uralm, kártyáznak! — szólt.

— Hát miért kellett önöknek éppen az ötödik kerületi kapitányságra jönni, hogy kártyázhassanak? — kérdezte valaki.

A válasz erre ez volt:

— Hm!

Persze, ezek a felesek csak megerősítették azt a gyanút, hogy valami titokzatos dolog történt. Az idő múlott és a kihallgatások még mindig folytak. Csak reggel hat órákor értek véget.

Boda főkapitány az éjjel le sem feküdt. A fárasztó kihallgatások után csak megfürdött, átöltözködött és nyomban hivatalába vonult vissza.

Politikai bűnügy.

Egy hírlapíró megkérdezte tőle, hogy mi történt az éjjel?

— Csak annyit mondhatok, — hangzott a válasz, hogy egy régebbi bűnügyet vettünk elő és ebben az ügyben kihallgatások voltak. Még azt is mondhatom, hogy nem igaz az a hír, mintha ez az ügy ő felsége személyével (azt híresztelték, hogy egy a király ellen tervezett merénylet dolgában nyomoz) bármilyen összeköttetésben lenne.

Annyi azonban bizonyos, hogy politikai ügyről van szó. A belügyminiszter interveniálásán kívül bizonyítja ezt az is, hogy politikai detektívek nyomoznak a dologban.

Akiket az éjjel elővezettek, azokat kihallgatásuk után haza bocsátották. De becsületszóra megfogadtatták velük, hogy élő embernek az úgyról árva hangot nem szólnak.

A szerb összeesküvés folytatása?

A délelőtti órákban mind határozottabb alakot öltött az a föltevés, hogy a „régli bűnügy” a nyár folyamán kiderült szerb összeesküvés.

A bécsi rendőrség ugyanis arról értesült, hogy az az összeesküvés, bárha a főcinkosokat letartóztatták, korántsem semmisült meg. Tovább dolgoztak és most, hogy Boszniát és Hercegovinát annektálták s Szerbiában nagy az izgalom, az összeesküvés folytatták munkájukat. Nem kevesebbet akartak, mint azt, hogy az annektált tartományokat már most lángba borítsák. Bandákat szerveztek és minden előkészületet megtettek.

A rendőrség mindent tagad.

A nyomozás az egész nap folyamán nagy energiával és széles mederben folyik. *Boda* Dzsó főkapitány sűrűn érintkezik a belügyminiszterrel. Fenjárt a kereskedelemügyi minisztériumban is, ahol *Szerényi* államtitkárrel beszélt.

Boda főkapitány kijelentette, hogy semmiféle felvilágosítást nem adhat az ügy érdemére vonatkozólag. Annyit mégis mondott, hogy nem egészen mai keletű dolog az, amelyben kutatnak. A főkapitány kora délelőtti elhagyta a főkapitányságot s csak délután két órákor tért vissza. A kérdezősködőknek ekkor is megtagadott mindennemű felvilágosítást.

Fegyvercsempészet?

A rejtélyes ügy körül természetesen legszámos verzió kering. Az egyik szerint a főkapitányságra tegnap éjjel a központi ügyeletes rendőrtiszthez távirat érkezett, amely azt tartalmazta, hogy Budapestről tegnap utasok és podgyász nélkül egy hajó indult el, amely nem köt ki sehol, mert fegyvert és puskaport visz Szerbiába.

A nyomozás tüstént megindult s hír szerint megállapították, hogy a hajón valóban fegyverrakomány volt. A fegyvert és muníciót Budapesten szerezték be. Az ügyben nagyjából emberek vannak kompromittálva, sőt több Budapesten élő szerbnek is része van benne. A rendőrség a Városház-tér egy házában és a Görögudvarban házkutatást tartott. A fegyvereket állítólag a szerb összeesküvők részére szállították a *Péter király* ellen való támadásra. Egy másik értesülés szerint a titkos fegyverszállítás Bosznia annektálásával van kapcsolatban és a készülődés egyenesen a magyar állam ellen irányult.

A délutáni órákban kiszivárgott, hogy a fegyverszállító hajó ügye szóba került a belügyminisztériumban, ahol *Boda* főkapitány sokáig időzött. Az esetről hír szerint jelentést tettek a királynak is, aki a főkapitányt hosszabb kihallgatáson fogadta. A belügyminisztériumban állítólag tanácskozás folyik, amelynek az volna a célja, hogy sürgősen kibocsátják a legszigorúbb fegyverkitelési tilalmat.

Az apokrif levél?

Egy másik értesülés szerint a nyomozás célja az volt, hogy megkerítsék *Andrassy* belügyminiszter egy apokrif levelét, amelyet egy vállalkozó élelmessége koholt, hogy annak révén hozzájusson egy jövedelmes üzleti vállalathoz. Valaki, — hihetőleg egy konkurrens vállalat embere — besugta a rendőrségnek, hogy az illető vállalkozó azzal dicsekedett, hogy ő kapja meg az üzletet, mert *Andrassy*tól sajátkezűleg írt ajánlólevele van. *Boda* főkapitány közölte a dolgot a belügyminiszterrel, aki meglepetve mondotta, hogy soha semmiféle ajánló levelet írni nem szokott, ha ilyen mégis van a vállalkozó birtokában, az csak koholmány, közönséges hamisítás lehet.

Házkutatás Darvas doktornál.

Andrassy e kijelentése alapján a főkapitány elrendelte a nyomozást a kérdéses levél kézrekerítésére. Először a detektívek az illető vállalkozót keresték fel, de mivel ott semmit sem találtak, tegnap este fél hét órákor a vállalkozó ügyvédjének, *Darvas* Mihály dr.-nak Régi posta-utca 10. sz.

alatt levő irodájában kutattak, hogy ott folytassák a nyomozást. Az ügyvédi irodában Krecsányi Kálmán detektívönök vezetésével nyolc detektív végezte a házkutatást. Átkutatták a lakás minden zegézugát, de a keresett levelet nem találták meg. Közben hazaérkezett az ügyvéd és csodálkozva értesült a lakásán történtekről. Darvas határozottan kijelentette, hogy arról a levélről még csak énem is hallott. Az ügyvéd azután rendőri kísérettel bemélt az ötödik kerületi kapitányságra, ahova a politikai ügyekben nyomozó detektíveket koncentrálták.

Darvas is titkolózik.

A kihallgatás után egy hírlapíró beszélgetést folytatott Darvassal, aki azonban kijelentette, hogy egyáltalában nem nyilatkozhatik az egész ügy és az ő kihallgatása részleteiről, mert a rendőrségen becsületszavát vették, hogy arról senkinek sem tesz említést és az eddigi nyomozás adatait senkinek sem árulja el. Később hosszasan faggatás után annyit elárult, hogy csakugyan kerestek nála egy diszkrét okmányt, de a házkutatás eredmény nélkül végződött.

— Egy magas állású ember nem létező levelet keresték nálam, mondotta az ügyvéd. Ennél több felvilágosítást nem adhatok.

„Elő kell teremteni a levelet.”

A titokzatos ügy iránt a belügyminisztérium egész éjjel érdeklődött és Hadik János gróf államtitkár ezeket mondotta:

— Feltétlenül megköveteljük, hogy a levelet bárhonnét teremtsék elő. Okvetlenül szükségünk van arra a levélre. A dolognak a legsúlyosabb következményei lesznek, ha a levél nyilvánosságra kerülne s egy újság reprodukálná.

A detektív az államtitkárnak kijelentette, hogy eddig a legszigorubb nyomozás dacára sem tudtak a levél nyomára akadni.

A belügyminiszter nyilatkozata.

A Magyar Hírlap egyik munkatársa felkereste Andrássy Gyula gróf belügyminisztert s hivatkossággal arra, hogy a fővárosban riasztó hírek terjedtek el szűz a beszélgetéssel kapcsolatban, amelyet a belügyminiszter és Hadik államtitkár tegnap Wekerle miniszterelnökkel folytatott, megkérdezte, vajjon a belügyminiszternek van-e erre vonatkozólag valami mondani valója?

Andrássy így válaszolt:

— Nincsen semmiféle mondani valóm. Mindenkinek be kell látnia, hogy a kormányzás egyszersűn lehetetlenné válik akkor, ha azt, amit valamelyik miniszter társammal beszéltek, köteles lennék a nyilvánosság elé vinni. Azt az egyes határozottan kijelenthetem, hogy a merénylettervvel vonatkozó híresztetések teljesen alaptalanok.

Csak belügyi kérdés?

A Pester Lloyd megbízható forrásból arról értesül, hogy olyan úgyről van szó, amely szigoruan a belügyminiszter ügykörébe tartozik, azon túl nem terjed és semmiféle politikai vonatkozása nincsen. Valószínű, hogy a vizsgálat részleteit rövid időn belül hivatalosan is közölni fogják, de addig a vizsgálat érdekében meg kell őrizni a diszkrétitást.

Késő éjjel jelentik: A nyomozást Boda főkapitány személyesen vezeti. Az Andrássy-ut 98. számú házban házkutatást

tartottak, amelynek eredményét azonban titkolják s az ügy részleteiről minden felvilágosítást megtagadnak.

Jól értesült forrásból jelentik, hogy minden dementi ellenére mégis tilos fegyverszállításról, illetve nagy fegyverszállítási panamáról van szó, amelyben több magasállású belügyminiszteri tisztviselő szerepel.

Leleplezett leánykereskedő.

Mme de Vopelius Plata iskolája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 16.

A főváros, ez a bűneiről oly sokszor megénekelt főváros tele van leánykereskedelem kufárjaival. Ha egyre véletlenül rajta is üt a rendőrség, a többit nem riasztja vissza, csupán nagyobb óvatosságra inti. Hiába küzd, ujít, erkölcsrendez Boda, mégis üzük ezt a jól jövedelmező iparágat.

Egyik fővárosi előkelő napilapban egy apróhirdetés húzódott meg a többi között, felhiva a gondos szülők figyelmét Mme de Vopelius Plata modern tánciskolájára, akik táncosnőknek akarják kiképeztetni leányaikat. Az, hogy vidéken laknak még nem akadály, mert olcsó pénzért ad tanítványának lakást és kosztot Plata asszony. A tanítványainak, — amint mindezt a szerény hirdetés jelezte — még állást is szerez. Gyanus volt ez a sokat ígérő intézet s az Aradi Közlöny fővárosi tudósítója érdeklődött utána. A következőkben számol be munkatársunk az „iskoláról.”

(Ez az iskolában.)

A Gyár utca 20. I. emeletének 8. számú lakásán van a táncintézet. Az ajtó mindjárt a lépcsőházból nyílik, ott díszleg rajta egy névjegy a tulajdonosné nevével:

Mme de Vopelius-Plata
soubretten Schule

Budapest VI., Gyár-u'ca 20. I. stock

Az új övegtablakán keresztül elegánsan berendezett előszona látható. Ajtót nyit maga a tulajdonosné. Nagyon gyanusan nézett rám, de amint meglátta, hogy egyenesen a szoba felé indulok, ahonnan vig zeneszó hallatszott ki, megkérdezte németül:

— Damen, oder den Herrn Stefan?

Amint megtudtam később, Stefan a zongoramester, aki a férfiakat szolgálja ki, különben pedig zongorázik. A szobában, amint ez már a nyitott kapujú házaknál szokás, leányok voltak, könnyű átlátszó ruhában, ha ugyan ruhának lehet mondani, mert csipke és levegő az egész. Rőpködnek a füsttel, porral, zongoraszóval tele szobában, ami diszkrétien van lefűgönyözve. Bár sohasem voltam még ott, mint régi ismerőst üdvözöltek. Aztán újra visszamentek az emberükhöz, összebujsak velük, nem is törődtek velem, mintha ott sem lettem volna.

A tulajdonosné is bejött és leült a zongora mellé, méltóságosan szigorú arccal, mint egy anya, aki leányai erkölce fölött őrködik. Figyeli, ki mint szájtitok el mindazt, amire ő

tanította. Nem a táncot! mert nem táncolnak, ha csak azt nem nevezem annak, amint egyik vagy másik párja vesztett leány, felém vagy egy másik férfi felé libben, illegetve magát. Mert aki nem tudja vagy nem akarta eléggé megtanulni, azt kéri lehetetlenül küldi vissza a mamájának, mint tehetségtelent, amint ezt a gyenge testű, fekete-hajú, kékszemű leánygal tette. akinek pedig nagy árfolyama volt. Mert minden leánynak más-más az árfolyama. Sőt egyeseknél is változik idővel.

En a szerelmi iskolai tanítás hajnalig szokott tartani. De ha a vendég épen úgy akarja reggelig is — táncolhat.

(A bázisestéről.)

A ház felügyelőjétől azt a felvilágosítást kaptam, hogy már egyszer rajta ütött a rendőrség, de akkor vélelhetően csupa védett leány volt az iskola ambiciós növendéke. Azóta azonban kicsérélődtek. Állást szerezett nekik Plata asszony külföldön, ahová gyakran utaznak el téle a leányok.

(Plata asszonytól.)

Másnap délelőtt felkerestem Plata asszonyt azzal, hogy olvastam a lapokban megjelent hirdetését és egy leányismerőmet akar-nám a táncra kitaníttatni. Már nem ő maga nyitott ajtót, hanem a szobaleánya, aki bevezetett egy illatos kis szobába, ahol Plata asszony egy puffon ülve fogadott. Még mindég szép asszony, bár öregedik egy kissé. Nem volt kifésűve; meglátszott rajta a hajdani szépség nyoma. Nagyon kedves, ha beszél.

— Kérem — mondta Plata asszony — a beiratás husz korona. Azonban a leánynál főfeltétel, hogy szép, karcsú és formás legyen. Tudja, olyan erősen zeldő típus. Aztán én szerzek neki állást két hét, legkésőbb egy hónap leforgása alatt. Persze csak külföldre, mert Magyarországon nem érvényesül a tánc. Ott hasonlithatatlannal jobban fizetik. Már az első fellépését is 300 koronával. Mondja, hol és kifizet nálunk ennyit. Nekem már vannak biztos helyeim külföldön, ahol elhelyezem őket.

Tehát akkor holnap már feljön az a kis leány s valószínűleg nálam is fog lakni, sokkal célszerűbb . . .

Eltávoztam. Egész az ajtóig kísért és boldogan dörögte össze a kezét.

Ezerint Mme de Vopelius Plata asszony iskola címén nemcsak idehaza árulja a leányokat, hanem külföldre is szállít belőlük.

Most a rendőrség érdeklődik már a szubrett-iskola iránt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Dollárkirálynő, operett. (A bérlet.)

Biernbacher Helén képtárlata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 16.

Aradváros művészi életének legérdekesebb eseményei közé tartoznak azok a kollektív képképzések, amelyeket a Weiss és Klein könyvkereskedő cég a múlt év óta szalonjában meghonosított. A cég ezzel nagyot lendített a városnak meglehetősen elhanyagolt művészi életén. A kiállításoknak úgy az erkölcsi, mint az anyagi sikere nagy volt, úgy, hogy a cég elhatározta, hogy az idén is több elsőrangú művészi tárlatot rendez.

Az első ilyen kollektív kiállítás holnap nyílik meg. Ez alkalommal egy bécsi művész, Biernbacher Helén mutatja be kép-it. Megvalljuk az első pillanatban kissé idegenkedve vet-

tük est tudomásul. Talán mert nő, vagy mert idegen és bizony nem voltunk többre elkészülve, mint hogy legfeljebb egy tehetséges dilettánstól van szó. Ma azonban, mikor már láttuk a képeit, örömmel valljuk be, hogy csatlódtunk. Kiforrott, tökéletes művészet az, amit Biernbacher Helén képei nyújtanak. Biernbacher Helén igazi, nagy művésznő. Művészlővő teszi őt kiváló megfigyelő tehetsége, islésses beállítása, helyes színérzék és biztos, nyugodt acetkezelés.

Nem akarunk képeiről külön-külön megemlékezni, hiszen akkor majdnem minden képét meg kellene említenünk, mert mindegyiken van valami szép, valami megbecsüléni való művészi. A tárlat legszébb, legművészebb képe a „Zárda kertjében” című nagy kép, mely a nagy olasz mesterek zsánerében van megfestve. Csak nagy, igazi művészek képein találhatunk annyi megfigyelést, az architekturek olyatén álmom művészi megkülönböztetését, mint ezen a képen az őt körül építései. Biernbacher megfigyelő tehetségét igazolja egy másik nagy képe, a „Nehéz kérdés” is, amely szintén egyik díszes a tárlatnak.

De nemcsak figurális képei, hanem tájképei is gyönyörűek. „A wörthi tó”, „Gárdától részle.”, „Régi híd”, továbbá (tróli és vasmegeyel tájképei pompás beállításukkal, természetességükkel — a „Kegyelet”, „Rózsák” és az „Alpszi rózsák” című zsánerképei pedig hangulatukkal hatnak.

Biernbacher Helén azonban mint portralfestő is kiváló, amit kiállított portréi (Csernovics Diodor; ösv. Takácsyné gyermekei) igazolnak. Ezenkívül van egy művészi interieur képe is a „Várudvarban” című, mely kidolgozás tekintetében erősen emlékeztet Bruck Miksa interieurjeire.

A művésznőt, aki egy kiváló beszél egyetemi tanárnak a felesége, Aradhoz rokon kötelek fűzik: Csernovics Diodornak, az aradi jószágigazgatónak unokanővére és az ő rábeszélése folytán határozta el magát, hogy Aradon tárlatot rendez, ami azért is érdekes, mert ez az első tárlata Magyarországon. (g. a.)

* Mignon. A nagy színházi siker, mely a Mignon bemutatásával járt, a második előadás képen is meglátszott. Ismét csodálatos gyönyörködtet a pompás előadásban, mely a vendégművésztől is nagyobb sikert hozott a tegnapihoz. Malecsky Blanka ma jobban volt disponálva és hangja, mely tegnap a fáradtság nyomait viselte magán, ma üdén, tisztán csengett és a közönségnek nemes élvezetet szerzett Phillie szerepében. A többi szerepeiről semmi újat sem írhatunk. Az előadás gördülékeny, szép volt és szívesen látjuk még gyakran a műsoron. H. G.

* Bellincioni Gemma hangversenye. Mint már jelesztük, Bellincioni Gemma a m. kir. operaház volt tagja, porosz királyi, portugál királyi és olasz királyi kamara énekese folyó hó 26-án este 8 órakor tartja egyetlen hangversenyét a Kéker Károly nygyteremben. Jegyek előre válthatók Weiss és Klein cégnél Arad.

* Tengeri csata a jövőben. A modern technika legnagyobb műve a társalmával azok a gyilkoló szerzők, melyek hivatva vannak arra, hogy az örök békét megteremtse. Tökéletesebbnél tökéletesebb hadiszerszámok biztosítják a népek békéjét, mert a háboruk kimenetele ma már nem a tömegek nagysága, hanem a hadi felszerelés kiválóságától függ. Az Uránia színház nagy sikerű új műsorán egy páratlan mozgókép szerepel, mely a legmodernebb hadihajók, cirkáló, torpedók, torpedómozgók, tenger alatt járó hajókat és összeállított tengeri haderő csatáját mutatja be. Ez a nagyszabású hadi készlet előrevetett képe a jövő tengeri csatájának, amikor az emberi lángelme gyilkoló társalmával percek alatt fogják eldönteni a még most is gyakran napokig tartó tengeri ütközeteket.

A nagyhatalmak a monarkia ellen.

Szétdarabolják Boszniát.

Menekülnek a magyarok Belgrádból.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 16.

Szerbia háborus kedve ma új izgató anyagot kapott. Az európai konferenciát összehívó nagyhatalmak az értekezletnek Szerbiára és Boszniára vonatkozó tárgyalásai előtt már azt hirdetik, hogy az osztrák-magyar monarkia területét meg fogják csonkítani s Bosznia egy részét Szerbiához csatolják. Ezzel szemben természetesen teoretikus értékű néhány hatalmasságnak az a kijelentése, hogy semlegesek maradnak egy szerb háboru esetén.

Belgrád még mindig forrong s a szkupstina ma már a tizenhatmillió koronás hadügyi hitelt is megszavazta.

A szerb fővárosban történekről s a Bosznia anektálása folytán kialakult helyzetről a következőket jelenti tudósítónk:

Szerbia megnagyobbítása.

Londonból jelentik: Anglia, Oroszország és Franciaország között a Balkánkérdésre vonatkozólag megegyezés jött létre. A félhivatalos kommentárok, amelyek az Izvolszki orosz külügyminiszter, Grey angol külügyi államtitkár és Pichon francia külügyminiszter megállapodásait megelőző tanácskozásokat kísérik, alig titkolják a háborút. A három nagyhatalom megegyezése, amelyhez, mint csendes társ Olaszország is csatlakozik, nyíltan első sorban Magyarország-Ausztria ellen irányul. Izvolszki, Grey és Pichon a konferencia programját a magyar-osztrák monarkia előzetes megkérdezése nélkül állapították meg és csak most hívják meg a konferencián való részvételre, amikor már megegyeztek arra nézve, hogy Bosznia-Hercegovina területének egy részét elfogják szakítani Magyarország-Ausztriától. Grey államtitkár a félhivatalosok útján nyilvánosságra hozza azt az ígéretét, hogy Bosznia-Hercegovina területének egy részével meg fogják nagyobbítani Szerbia és Montenegro területét.

A hatalmak és a szerb-magyar háboru.

Berlinből sürgönyzik: A hatalmak megegyeztek az esetre is, ha Magyarország-Ausztria és Szerbia közt háboru törne ki. Beavatott körökben azt állítják, hogy a hatalmak beavatkozása egy esetleges háboruba, teljesen ki van zárva még Oroszország részéről is. — Görögország kijelentette, hogy török-balgár háboru esetén semleges marad.

György urfi konspirál.

Belgrádból táviratozzák: A mai éjszaka aránylag nyugodtan telt el. Délután és este újabb sajos tüntésektől tartanak. A trónörökös az összeskiváló tisztekkel saját atyja ellen intrikál.

Tegnap a Berliner Täglicher Rundschau egyik belgrádi tudósítóját elfogták. A letartóztatás oka nem került nyilvánosságra.

Az utca máris detronizálta Péter királyt. A tömeg zászlókat hordoz körül és est kiabálja: — Éljen György király!

A kormány teljesen tehetetlen a tüntetőkkel szemben. Ugy látszik, hogy Péter királynak békés szándékal következtében kicsuszott lábál alól a talaj. A csőcselék magas pónákon hordozza Ferenc József király gyásakeretes képét és állandóan ilyen kitöréseket hallat:

— Le a hídóval! Es rabolta el Boszniát!

A magyar-osztrák kereskedők állandóan rettegésben élnek, mert az árúkra kimondott bojkottot a szerbek veszedelmesen keresztülvizik.

Szökik a szerb király.

Belgrádból jelentik: Péter király szökéséről belgrádi lapok is hoztak hírt. A szenzációs hírek előzménye, hogy a minisztertanács Péter királynak azt javasolta, hogy amíg a válság valamire eődül, vonuljon Szerbia más helyére. Esetleg Sabácba. Nehogy, Belgrádban tartózkodván, elveszítse népszerűségét a háborus párt előtt, amely benne látja Szerbia érvényesülésének akadályát. A connaughti herceg jelöltetése is csak arra való, hogy Pétert a háborus párt kötelékébe kergesse. — Ma az a hír terjedt el, hogy a szerb bandák már utban vannak, hogy a bosnyák területekre betörjenek.

Hadügyi hitel.

A szkupstina mai ülésén tárgyalták a tizenhatmillió koronás hadügyi hitel ügyét. Kazlerovics szociáldemokrata ellenző beszéde folytán viharos jelenetek fejlődtek, úgy, hogy az ülést fel kellett függeszteni. Mikor a láma némileg lecsillapodott, az elnök újból megnyitotta az ülést és szavazás alá bocsátotta a hiteljavaslatot, amelyet 141 szavazattal 1 ellenében elfogadtak.

„Háborút akarunk”

Belgrádból táviratozzák: A helyzet napról-napra komolyodik s a Magyarország-Ausztria ellen irányuló mozgalom a polgárság és katonaság egyre szélesebb rétegét ragadja magával. Tegnap este azt a benyomást lehetett nyerni, hogy a háboru veszedelme nagyobbodott, Belgrád lakossága határozottan követeli a háborút. Mindenféle csőcselék szervezkedik a városban és különösen a magyar-osztrák alattvalók üzletére vetette szemét.

E veszedelmes mozgalomra való tekintettel Milovanovics külügyminiszter egy rendőri csapatot rendelt ki, hogy a magyar-osztrák alattvalók üzletét megvédelmezze. A rendőrtisztviselők azonban kedvetlenül látják el a szolgálatot, úgy, hogy a legkomolyabb eseményektől lehet tartani. A magyar-osztrák alattvalók helye kezd kétségbeesztővé válni.

Tegnap este tüntető katonák járták be a várost.

— Háborút akarunk! Halál a svábakra! kiáltották. A főváros utcáin egész hajnalig nagy élénkség volt. Az est folyamán újból az a hír terjedt el, hogy Péter király menekülni készül. A hír nagy izgalmat okozott a lakosság körében. A kormány kezd elveszíteni hatalmát a fővárosban, bár a háborus kedv csak itt uralkodik, a szerb parasztság a vámháboru okozta érzékeny anyagi károk miatt épen el-

lenkezôleg, jó viszonyban kíván lenni a monarchiával.

Belgrád bojkottál.

Késô éjjel jelentik: A mai nap nagyobb tüntetések nélkül telt el, de a helyzet azért még mindig válságos. A lapok egyértelműleg felszólítják a lakosságot a magyar-osztrák kereskedôk bojkottálására, sôt egyes lapok a magyar-osztrák kereskedôket arra szólítják fel, hogy minél elôbb hagyják el Belgrádot, mert a nép türelme fogy. A kereskedôk egy része családját máris biztonságba helyezte. Vasárnapra nagyobb zavargástól tartanak, mert e napra nagy meeting van egybehiva, amelyen a magyar-osztrák kereskedôkre ki fogják mondani az általános bojkottot.

Mentik a szerb bankot.

Belgrádból jelentik: Tegnap este a tisztelô kaszinóban aktív és nem aktív elbocsátott tisztok gyûlést tartottak annak a megbeszélés végett, hogyan lehetne az ott ösmert összes kûvöket kibékíteni. Több titkos gyûlést tartottak a városban, amelyeken Ausztria-Magyarország ellen a háborúra ígáltak és a bojkottot beszélték meg. Ma az a rémhír terjedt el, hogy a szkupstina határozata folytán az udvartartást és a nemzeti bankot legközelebb Kragujevacba helyezik át, mert minden nap attól kell tartani, hogy az osztrák-magyar csapatok Belgrádba vonulnak.

A közös pénzügyminiszter a királynál.

Burián István báró közös pénzügyminiszter ma délelôtt 10 órakor ô felsége elôtt külön kihallgatáson jelent meg, a melyen jelentést tett a boszniai és hercegovinai helyzetrôl. A kihallgatáson, amely közel egy óra hosszat tartott, Burián részletesen ismertette az összes beérkezett jelentéseket. Beavatott helyrôl azt jelentik, hogy a jelentések fôbb pontja a következők:

— Kizártnak tekinthetô, hogy a szerb bandák Boszniába betörjenek, de ez Szerbiára nézve nem is volna ajánlatos. Az annektált tartományokban teljes a nyugalom. Nem lelkesednek ugyan az új rendért, de tudják, hogy most rendezett viszonyok közé jutnak. Az annektált tartományok helyzetének végleges rendezése egyelőre nem sürgôs, ráér akkor, ha tökéletesen tisztázódik a helyzet.

Az aradhegyaljai szôlôsgazdák a boritaladó ellen.

Felhívás a megyei képviselôkhöz. — A szôlôsgazdák mai közgyûlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 16.

Az Aradhegyaljai szôlôsgazdák egyesülete ma délelôtt nevezetes közgyûlést tartott. A közgyûlés elôzménye az az országos mozgalom, melyrôl az Aradi Közlöny hasábjain az egyesület elnöke, Kisjolsvai Szabó Zoltán a minap megemlékezett. Ez az országos mozgalom a szôlôsgazdák régi sérelmének, a boritaladók eltörlésére irányul és e cél elérésére a Magyar Szôlôsgazdák Országos Egyesületét, valamint az összes vidéki egyesületekét élénk akcióba vonja.

Az aradhegyaljai szôlôsgazdák az akcióba való bevonását célozta az egye-

sület mai közgyûlése, melyen Szabó Zoltán elnöke alatt az egyesület igen sok tagja vett részt. Az elnök megnyitó beszédében ismertette a mozgalom kiváló fontosságát és hangsúlyozta a sürgôs cselekvés szükségét.

A megindult vitában többen vettek részt. A felszólalók közül Schill József az egyes hegyközségeknek az akcióba való bevonását ajánlotta és azt indítványozta, hogy a hegyközségek sürgôsen kérjék a minisztériumtól a boritaladó megszüntetését. Hosszabban beszélt még e kérdésrôl Steiner Ferenc, Nagy Orbán dr. pedig azt indítványozta, hogy kérje fel az egyesület a vármegyét is arra, hogy foglaljon állást e kérdésben és szólítsa fel csatlakozásra a többi törvényhatóságokat is.

A vita után Szabó Zoltán elnök határozati javaslatot terjesztett elô. Ebben kimondja az egyesület, hogy teljes mértékben csatlakozik a Magyar Szôlôsgazdák Országos Egyesületének mozgalomához, résztvesz az e hó 21-én tartandó országos nagygyûlésen és az abból a miniszter elé küldendô monstreküldöttségben. Kívánja a boritaladó sürgôs eltörlését és felszólítja a vármegye országgyûlési képviselôit, hogy ennek érdekében a képviselôházban is felszólaljanak.

A közgyûlés a határozati javaslatot elfogadta és kimondotta, hogy az országos tiltakozó nagygyûlésen nagy számmal fog résztvenni.

HIREK.

— Miniszterválság Ausztriában. Prágából jelentik: Prazek miniszter lapja egy késô éjjeli minisztertanács berekesztése után érkezett bécsi táviratot közöl az osztrák minisztertanács határozatáról. A minisztertanács elhatározta a prágai tartománygyûlés napolását. Prazek a legnagyobb határozottsággal ellátta a német képviselôknek és Prade miniszternek eljárását s kijelentette, hogy olyan körülmények közt, amikor a cseh nemzet jogait lábbal tapossák, nem maradhat a kormány tagja. Fiedler kereskedelemügyi miniszter csatlakozott Prazek fejtegetéséhez és kinyilatkoztatta, hogy ô sem marad meg a kabinetben.

Ujabb távirat jelenti: A mai délelôtt folyamán Bécsbôl érkezett jelentések szerint Beck báró osztrák miniszterelnök valószínűleg még a mai nap folyamán Budapestre utazik és jelentést fog tenni az uralkodónak az osztrák politikai helyzetrôl. Hír szerint Beck miniszterelnök ez alkalmattal elô fogja terjesztetni az osztrák kormány lemondását, amelyet azonban az uralkodó nem fog elfogadni.

— Arad — Antriche. A régi mese — újabb kiadásban. A külföld egy kitûnô földrajzi tudósa megint elhelyezte Aradot Ausztriába. Nem is érdemelné meg talán a felemlístést ez a dolog, ha egy körülmény nem emelné ki azt a rendes tudatlanságon vagy rosszakaraton alapuló hasonló esetek közül. Most ugyanis a Hachette et Comp. párizsi könyvkereskedô cég kedveskedett így a magyaroknak, küldve Aradra egy újságot a következô címmel:

Hungária kávéház

Journaux

A Arad

Antriche

(Hungária kávéház. Újságok. Aradra. Ausztria.)

Érdekes vagy inkább bosszantó ez a dolog azért, mert a Hachette et Comp. cég Páris és a világ egyik legnagyobb könyvkereskedô

cége. Mégis ezek felháborító, hogy még itt sem tudják vagy itt sem akarják tudni, hogy létezik Magyarország is !!

— A veszedelmes dátum a magyar történelem fekete dátumai megszaporodtak egygyel. A mohácsi vész augusztus huszonkilencediki, a világosi fegyverletétel augusztus tizenharmadiki dátuma mellett október tizenötödike is belekerül a magyar históriába. Tetszik tudni mi nevezetessége van ennek a napnak? Justh Gyulának, a képviselôház v. b. t. t. elnökének ezen a napon akadt kalamitása az aradi autobusszal tavaly is, meg az idén is. Október 15. Szögezzük le ezt a napot, a történelem legfrissebb fekete dátumát. Igaz ugyan, hogy a Ház népszerű elnökének nem történt semmi komoly baja: a mult esztendőben csak a kocsni kereke törött el, az idén pedig még ennyi kellemetlensége se támadt. Mindössze csak a nyári történet, hogy összeszidott egy soffórt. Ez pedig — még a parlament kivételes szabályai szerint is — legfeljebb csak a soffórnak lehet kellemetlen. Azonban mégis tanácsos lesz Justh Gyulának az elôjegyzési naptárban megjegyezni ezt a napot. Amint az október kettôre, vagy négyre oda jegyzi a naptárába: „Ma nyitom meg az új újságot”, úgy az október tizenötödike melé is jegyezze be: Ma nem szabad Aradra mennem.

— A csendôrség körébôl. Nádpatakgy Agoston m. kir. IV. számú csendôrkerületbeli hadnagy, rimaszombati szakaszparancsnok és Stogel Miklós, m. kir. VIII. számú csendôrkerületbeli hadnagy, aradi 2. ik szakaszparancsnok — hasonló minőségben — kölcsonóson áthelyeztettek.

— Eltűnt ötvenezer koronás pénzeslevél. Nagyszébenbôl táviratozzák: A szászsebesi postahivatalból vasárnap eltűnt a földmívelésügyi minisztériumnak egy pénzeslevele, amelyben ötvenezer korona volt. Ma egy félreesô ház kapujában a pénzbeli harminchármezer koronát megtaláltak. Azt hiszik, hogy az összeg többi részét is a közelben rejtették el. A vizsgálat folyik.

— Nyáry Rezsô gróf ügye. Budapestre jelentik: Ismeretes Nyáry Rezsô gróf, volt fôrendiházi terembiztos büntülgye, akit azzal vádolnak, hogy fiatal lánykát megrontott. Annak idején ez a dolog mindenfelé nagy és érihetô feltûnést keltett. Az ügyesség számérem elleni erôszak és hamis tanúzásra való felbujtás büntette miatt emelt vádat ellene. Ma kellett volna ebben az ügyben a végítárgyalást megtartani, de a gróf védôje, Dési Géza dr. orvosi bizonyítványával igazolta, hogy védence súlyos beteg és a fôítárgyaláson nem jelenhetik meg. A bíróság erre a tárgyalást elnapolta.

— Az autobus és a tudós uszkar. Rövid fennállásához képest már igen sok tarka eset gazdagítja az aradi autobusok történelmét. A legújabb eset, amely a képviselôház elnökének históriájával egy napon történt, egy tudós uszkarral hozza kapcsolatba az autobuszt. A dolog úgy történt, hogy tegnap este egy vándorkomédiás trupp vonult keresztül Aradon. Pécskáról jöttek nagy ókós szekéren, melyen a társulat összes vagyona rajta volt. Több idomított állat is volt a kocsin és ezek között volt a társulat legdrágább kincse: egy szép fekete idomított uszkar. A kutya úgy látszik rosszul érezhette magát a kocsin, mert addig ficázkodott, amíg a társulat direktornéja le nem tette a szekérrôl. A tudós uszkar ekkor a szekér mellett balagva követte a truppot. Éppen a városigeti tó melletti hídon ment a társaság, mikor egyszerre csak jött egy autobus és gyors száguldozással keresztülgázolt a szép uszkaron. A derék állat holtan terült el a porban, az autobus pedig mintha mi sem történt volna, vágta ott tovább az állomás felé. A szekérrôl le-

szállott az egész társaság és keserves sírás-jajgatással vették körül a drága uszár holttestét. A direktorné eleinte átkozta az autobuszt és fenyegetősködött, hogy beperli a várost, de mivel még ma tovább kellett menniök Aradról, elállott a fenyegetéséről és szomorúan beletörődött a történetekbe. Ma egyik, holnap a másik községben van a társaság, hogy kezdjen az pert a várossal és követelje a kártérítést az autobusz vigyázatlanságáért! Megnyugodott hát a direktorné is és csak a boldog Anguszt szidta keservesen azt a fő nélkül száguldó gépet.

— A vatikáni nagykövet. *Budapestről* jelentik: *Szécsen* Miklós gróf vatikáni osztrák magyar nagykövet Budapestre érkezett és ma délelőtt 11 órakor kihallgatáson jelent meg öfelsége előtt.

— Megostromolt rendőrkaszárnya. *Londonból* táviratozzák: A *Times* nek jelenik Konstantinápolyból: Szerdán este a *Jildiz* palota közelében a tömeg felfedezett egy török nőt, aki egy görög férfi házátlan tartózkodott. A csőcselék oly fenyegető viselkedést tanúsított, hogy a rendőrök a szerelmes párt a rendőr-kaszárnýabakísérettel, aholnegyven katoná őrizte őket. Később még egy szakasz lovasrendőr érkezett, de a tömeg a lovaság parancsnokát lerántotta lováról, seidalmazta és tetteleg bántalmazta. A katonaság nem avatkozott bele a dologba, hanem nyugodtan nézte, mi történik parancsnokával. A csőcselék ekkor megostromolta a kaszárnýát, berontott az épületbe. A görögöt agyonlőtték, az asszonyt pedig felholtra verték. Nagyszámu katonaság tudta csak a rendet helyreállítani. A tömeg négy vezetőjét és a lovasrendőrök parancsnokát letartóztatták.

— Halálos ítélet. Eszékről jelentik: A mitrovicai törvényszék *Blazics* Róza 21 éves cigányasszonyt, aki féléves gyermekét a Bozut folyóba dobta, kötél általi halálra ítélte.

— Ujabb letartóztatás a szociálista zavargás miatt. *Budapestről* táviratozzák: Az október nyolcadiki zavargásból kifolyólag a rendőrség előállította *Spacsék* Szabtyén 29 éves napszámost. *Spacsék* a tüntetésen súlyos sérüléseket szenvedett. A Rókus kórházba vitték. Vasbotot, tégladarabokat és vasdarabokkal összekötött kötelet találtak nála. A Rókusból tegnap bocsátották el. A rendőrség ma beidézte és hatóság eleni erőszak büntette címén letartóztatta.

— Házasság. *Burza* Kornél aradi vaskereskedő, *Burza* testvérek vaskereskedő cég tulajtsja, vasárnap délelőtt tizenegy órakor vesett oltárkos az aradi görögkővel templomban *Kriszán* János háttulajdonos leányát, fiókat.

— Hazkarah. A kinszögga előjárósága ezenel közvudomásra hozza, hogy szombaton, az istentisztelet a hazkarah miatt d. e. 9 órakor kezdődik.

— A betörő levele. *Ujvidékről* írják: *Strasser* és *König* gabonakereskedő cég ujvidéki irodájában vakmerő, de egyben kedélyes betörők jártak. Álküccsel behatoltak a helységbe, spirálfürővel megfúrták a tűzmentes szekrény vasfalát a trezor irányában, de a pénzhez nem jutottak. Az egyik betörő a szekrény falára a következő szövegű levelet erősítette:

„Majd holnap elgyővük és tovább csinálók az a kis munkát.”

Azonkívül mind a ketten az iroda szalonjában hagyták kellemetlen és szobában éppen nem használatos névjegyeket. Egy véres zsebkendő is maradt

helyszínén annak jeléül, hogy munkaköszben egyikük megsérült. Ezzel szemben csak egy sárga felöltőt vittek el. Az ujvidéki rendőrség tegnap táviratlag kérte az aradi rendőrség segítségét a kedélyes betörők nyomozásában.

— Az ujoncok összeírása. Az 1909. évi ujonc összeírásához az 1886., 1887. és 1888. években született védkötelesek tartoznak jelentkezni. Ezen jelentkezések f. évi november hó 1-től 30-ig, vásár- és ünnepnapok kivételével a katonügyi osztálynál eszközölhetnek. Aki ezen jelentkezésnek nem tesz eleget, kihágást követ el és 10—200 koronáig terjedhető pénbüntetéssel fog büntettetni.

— Tombola a Központiba. A Központi szálloda tőli kertjében ma lényes élte tombola estély. Öt tombolával.

— A visszatetsző szaga és íze következtében oly nehezen bevehető csukamájolaj végre jó ízű és könnyen emészthető állapotban kapható a híres „Scott-féle Emulsió”-ban, mely minden gyógyszer tárbán árusítottik.

— Rácz Károly Aradon. Aradon már annyi szor ünnept és a város kedvencévé vált zenekar: Rácz Károly, Debrecen és az Alföld leg-híresebb zenekara átrándult hozzánk a lóversenyekre, hogy a t. zenekedvelő közönségnek pár kellemes és szórakoztató estélyt szerezzen kiváló zenésivel. Ma és a következő 5 napon át, a „Fehér Kereszt” tőli kertjében hangversenyez *Rácz Károly* 18 tagból álló zenekarával. 3317

— Szabó-féle pármal ibolya-szappan a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes, lágy habozása, finom ibolya illata s bőrpuhító hatása olyan hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Készíti: Szabó Béla pipere szappangyáros Miskolcon. Darabja 80 filléért kapható minden gyógyszerertárban s jobb dívat áru kereskedésben. Főraktár Aradon Vojtek és Weisz drogériájában. 3121

— Perzsa-szőnyegek. Perzsa-szőnyeg raktáram Szabadság tér 10. szám alatt megnyitk. *Schwarz Zsigmond.* 3198.

— Tartós gyögyisiker. Fájdalmas csuznál, a derék-, testrészek és a forgó közvényes bántalmáinnál a Moll-féle sóborszesszel való bedörzsölés sikerrel használtatik. Egy üveg ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyögyiszerész, cs. és kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyögyiszerertárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő jelenvényével és aláírásával.

— Likör aromák kitűnő likörök előállítására; — názilag — Vojtek és Weisznál. 191

TARKASÁGOK.

(*Dicsérik Aradot.*) Ma finom meritett papirra írt levelet kapott *Varjassy* Lajos polgármester. A levelet *Macdonald* angol közgazdasági író küldte a polgármesternek. Ez az angol író szintén itt járt azzal a csoporttal, amely Magyarország gazdasági viszonyait tanulmányozta s egy napot töltött Aradon, meg a megyében.

Amint délután az újságírók megjelentek a polgármesternél, az odaadta nekik a levelet.

— Most kaptam. Talán közölhetik az urak, — mondta.

Az egyik hírlapíró a kezébe kapja és forgatja?

— Hiszen ez angol.

— Persze, hogy angol, *Macdonald* írta, — felelt a polgármester.

— Jó volna közölni, de nem tudjuk mit tartalmaz. Nem tudja polgármester ur, mi van benne?

— Nem tudom én, — mondja *Varjassy* — de egész nyugodtan megírhatják, hogy *Macdonald* dicséri benne Aradot.

(*Ismeri a maga fajtáját.*) Ma délután egy aradi kereskedő fölkereste *Bedő* Árpád dr. aradi községi bírót.

— Valami ügyben tanácsot szeretnék kérni a bíró urtól, — mondja a kereskedő, aki azután előadta, hogy egy eperje i kereskedővel baja támadt bizonyos áruk megrendelése miatt.

— Olyan dolgot követel rajtam, — magyarázta a kereskedő — amelyeket nem is rendeltem meg. Most azért jöttem önhöz, bíró ur, hogy megkérdezem: helyes volna e ha panaszt emelnék az ottani községi bírónál a kereskedő ellen.

Bedő dr. némi gondolkodás után ezt mondta:

— Azt tanácsolom, hogy egyezzen ki azzal a kereskedővel és ne forduljon a községi bírósághoz. Azok nem tudnak a bajon segíteni. *Ismerem én a községi bíróságokat . . .*

(*A végrendelet.*) *Zubor* Andor városi jegyző a napokban cdaát járt Szegeden egyik földbirtokos barátjánál. Ebéd után *Zubor* megkérdezte az udvaron ügyelő kocistól:

— Nem fog még be? Nemsokára kikocsizunk a tanyára.

A paraszt nagybölcse ezt felelte:

— Még nem fogok. En mindig csak akkor szoktam fogni, ha a gazdám, a tekintetes ur *kiadja a végrendeletet.*

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — 357
Kiadóhivatal és hirdetési osztály 151.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A szerelem halottja *Naiv* történet. Nem közöljük.

A legifjabb királyság. (T. A. Budapest.) Ezeket az adatokat mi már közöltük. A többi lapok is sokat foglalkoztak már ezzel, így hát sajnálatunkra nem közölhetjük.

Amatőröknek. Felkérjük mindazon amatőr fényképészeket, akiknek valamely aktuális eseményről sikerült felvételeik vannak, sziveskedjenek azokat szerkesztőségünkbe beküldeni, az Aradi Közlöny képes nagy naptárában való reprodukálás céljából.

Összes vidéki levelezőinknek. Sziveskedjenek a községükben található mindennemű állami hivatalok hivatalnokainak névsorát lehetőleg rögtönösen közölni velünk. Sziveskedjenek ezenkívül a községi előjáróság névsorát, az ottani pénzügyintézetek tisztikarát, egyesületek, kaszinók, szövetkezetek tisztikarát velünk közölni. A tanítók és lelkészek nevét, a postakezelő nevét, az iparvállalatok és tulajdonosaik felsorolását szintén sürgősen kérjük.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 16.

Ugyilatszük az időjárás továbbra is rendelenes marad, mivel most, mikor csapadéokra már nagy szükség lenne, csak nem akarnak az ég csatornái megnyitni, pedig eső nélkül a mezőgazdasági állapotot veszély fenyegeti.

A gabonaárak irányszata azonban inkább szilárd.

A mai piacon elkelt:

1800 mm. buza 11 00—11 80

1800 mm. tengeri 6 00—6 40

— mm. rozs 8 40—

— mm. zab 7 10—

— mm. árpa 7 20—

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 16.

Kínálat, vételkérő korlátolt, 5 fillérrel esősebb áruk.
Amerika 1-el olcsóbb.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buxa áprilsra . . .	12.00—12.10	12.00—12.07
Buxa októberre . . .	11.97—11.98	11.92—11.93
Zab októberre . . .	8.24—8.25	8.20—8.21
Ross októberre . . .	9.73—9.74	9.70—9.71
Tengeri májusra . . .	7.45—7.46	7.44—7.45
Rosa áprilsra . . .	10.08—10.09	10.03—10.04
Zab áprilsra . . .	8.54—8.55	8.44—8.45

Zárul 5 órakor:
Tőzsdése üzletelen.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 16. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogramm feletti súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; Biala nehéz páronként 320 kilogramm feletti súlyban 222—123 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilo grammig terjedő súlyban 128—124 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 124—125 fillérig.
Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm feletti súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilo grammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.
Szerelési szám: Október hó 11. napján volt készlet 34 180 darab, október 12. napján felhajtott 213 darab, október 13. napján elszállított 499 darab, október 14. napjára maradt készletben 33,888 darab.
A hízott sertés ültet irányzata: változatlan.

IDEGENEK ARADON.

— Október 16. —

Fehér Kereszt szálloda. Stern Henrik utazó Grác. — Klamver Moriz utazó Bécs. — Moravetz Zsigmond utazó Bécs. — Szekulic Jován utazó Bécs. — Lusztig Hugó utazó Bécs. — Rikárd Pü löp utazó Budapest. — Maleczky Bianka énekesné Budapest. — German Frigyes utazó Budapest. — Pául Vilmos szelgabiró Lippa. — Zsigmond Béla mérnök Budapest. — Rucsi Mátyás gépész Karánsebes. — Honig Aron utazó Nagyszentmiklós. — Berényi Adolf utazó Budapest. — Tóth Z. hadbíró Szeged. — Walthier Ferenc kereskedő Elek. — Lukács Ferenc kereskedő Budapest. — Roth Adolf utazó Debrecen. — Bajkó Barabás kereskedő Kóvácsna.

Központi szálloda. Radványi Hugó elektromérnök Budapest. — Fentsih Samu utazó Budapest. — Elek Miksa utazó Budapest. — Kovács Ármin utazó Budapest. — Radványi Sándor utazó Budapest. — Klein Lajos utazó Budapest. — Fenig Béla utazó Budapest. — Gück Odén utazó Budapest. — Golu József urasági legény Debrecen. — Vitje Miksa utazó Budapest. — Anesztler Dávid utazó Bécs. — Roth Lajos utazó Budapest. — Nemvelt Károly utazó Budapest. — Szuc József kereskedő Budapest. — Strauf Márkus utazó Budapest. — Karbach Antal utazó Budapest. — Gergely Ernő utazó Bécs. — Seoth Gyula utazó Bécs. — Sneider M. utazó Budapest. — Stern Soma utazó Budapest. — Gyulai Vilmos utazó Budapest. — Schlesinger Berthold gyárigazgató Budapest.

Vass szálloda. Keller Izidor utazó Bécs. — Becske Vilmos utazó Hamburg. — Strausz Zsigmond utazó Bécs. — Mihal Dezső utazó Budapest. — Merkel Soma kereskedő Budapest. — Kametz Emil utazó Budapest. — Frese Ede utazó Budapest. — Molnár Imre utazó Budapest. — Kriszán Tivadar jegyző Csigerél. — Miloss Aurél dr. kincstári ügyész Nagybecskerek. — Lapsa György lelkész Kistorák. — Mrick Viktor idomár Boesár.

Pannonia szálloda. Martin József utazó Budapest. — Schusster József kereskedő Brassó. — Czabal Terike Budapest. — Erdődy Gyula ácsmester Törökszentmiklós. — Kerekes Báliat építőmester Törökszentmiklós. — Sztán Miklós lelkész Agris. — Sztán Endre timár Beél.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1908. évi október hó 17-én:

A) bérlet. B) bérlet.

Dollárkirálynő.

Operette 3 felvonásban. Írták: Wilner és Grünbaum. Fordította: Faragó Jenő. Zenéjét szerzte: Fall Leó.

S Z E M É L Y H K :

Joha Cauder	Polgár S.	Oiga	Ss. Rentay B.
Gladys	Kállay Jolán.	Tom	Kulcsár L.
Dick	Kertész D.	Miss Tompson	Beakóné.
Daisy Gray	Zalay Margit	James	Szabó S
Dénes László	Ladiszlay J.	Bill, söfőr	Nagyiván L.
Schlick Hans	Faludy K.	Gépiróleány	Lászy Etel.

Kendete este 7 óra től érekor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Uj műsor. Uj műsor.

Műsor 1908. október hó 17-én szombat:

1. Jakab szamara Bohózat. — 2. A tanácsnok büne. Dráma. — 3. A rejtélyes halott Bohózat. — 4. Paris parkjai. Látványosság. — 5. Leviczky biztosítási kővénye. Bohózat. — 6. Huszárszereltem. Szenszáció. — 7. A határőr. Dráma. — 8. Ujjonok keserve. Kacagtató. — 9. Tengeri csata a jövőben. Látványosság.

Minden előadás alatt katonasene játszik. — Cukrássza.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Előadások: Este 6 órától 9 óráig.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér

NYILTTÉR.

Limbbeck János és fia

Etelé magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és tometőrepedező-létezetéheél.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Palágyi Károly saját, valamint az aul-trotiak nevében is fájdalomtól megtört szívével tudsja, a forrón szeretett és le-lejthetetlen jó nő, illetve édes anya, anyós, testvér, nagyanya, sógornő és rokon

Palágyi Károlyné

szül. Reicher Czeceziliának,

folyó évi október hó 16-án, reggeli 6 óra-
kor. életének 75 ik és boldog házasságuk
53 ik évében, hosszas szenvedés után tör-
tént jobbire szenderültéi.

A boldogult földi maradványai októ-
ber hó 17 én délután 4 órakor fognak
Tudköly Imre utca 11. számú házban a
róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni
és a felső-temetőben örök nyugalomra té-
tetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult
lelki üdvéért október hó 19 én délelött 10
órákor fog a főt. Mínozita atyák szentegy-
názában az egok Urának bemutatattatni.

Aldás emlékére! Béke hamvaira!

Arad, 1908. október 16-án. 3827

Palágyi Kálmán, Palágyi Gyula, Palágyi Ferenc,
gyermekel. Palágyi Kálmáné szül. Schön Józsa,
Palágyi Ferencné szül. Pettera Kornélia, menyel.
Reicher Béla, Reicher Ferenc, testvérei. Konczek
József és neje szül. Palágyi Teréz, Reicher Fe-
rencné szül. Feldinger Gabriella, özv. Reicher Kál-
mánné szül. Paulovics Mária, sógor és sógornő.
Palágyi Adrienne, unokája.

Keztyük

legolcsóbb bevásárlási forrása.

Albrecht Agoston

(exelött Cseh Katalin.)

Aradon, Salacz-utca 1. sz. alatt.

Rendkívüli alkalmi bevásárlás.

Női glacé és svéd keztyük 1 f. 20-tól,
férfi glacé és svéd keztyük 1 f.
30-tól. Katona keztyük 80 kr.-tól.
Irigátorok 1 frt. 50 kr.-tól.

Férfi, tiu nadrágtartók, sérv-
kötők, suspensoriumok, haskö-
tők. Gummi áru és gummi öv-
szer különlegességek nagy vá-
lasztékban. 3300

Farbenfabrik verm. Friedr. Bayer
& Co., Elberfeld.

Az
influenca-lábbadozás

alkalmával a
hurutok mellőzésére,
nemkülönbön egyidejűleg az
összérzet erősítésére
és az
étvágy fokozására

elismert szakszerű összeállításá-
nál fogva rendkívüli alkalmas a

GUAJACOSE.

Eredeti üvegek ára 4 korona az
— összes gyógyszerárakban. —

Szőlős kosarak

elküldéséhez

igen praktikus, lyukasztott

• czimke •

100 drb. 1 korona.

Kapható az

Aradi Nyomda Részv. Társaságnál

Arad, József főherceg-ut 22. sz.

Sirolin

Ennek az orvostudományban a tuberkulizmus, megkülönböztetve a tüdőbetegségektől, a legújabb, legfejlettebb, legbiztonságosabb

**Tüdőbetegségek, száraz-
köhögés, skrofulózis, influenza**

ellen szüntelenen hatásos és orvos által megismertt.

Miközben értékesen alkalmazható a tuberkulizmus, hártya megbetegedések, „Roche” eredeti csomagolásban.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Ennek az orvostudományban a tuberkulizmus, megkülönböztetve a tüdőbetegségektől, a legújabb, legfejlettebb, legbiztonságosabb

Törlesztéses amortizációs tisztviselő kölcsön

kapható a következő feltételek mellett 1000 korona után:

Hány éves kölcsön	Havi részlet	A. csoport	B. csoport
10	120	Kor. 11.61	Kor. 12.19
12	144	" 10.28	" 10.78
15	180	" 8.99	" 9.39
20	240	" 7.75	" 8.08

3180

kezelési költség, részjegy vagy részvény címén semmi levonva nem lesz, biztosítás, kezes megváltás, kártalanítási ellenérték stb. címeken a feleknek felesleges többletköltsége nincsen. — Bővebb felvilágosítással szolgál

HERZOG SÁNDOR jelzálog-kölcsön közvetítési irodája
Aradon, Weitzer János-utca 15. szám.

Magyar kir. államvasutak.

Téli menetrend.

Érvényes 1908. évi október hó 1-től.

Állomások	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Tvssz. I. II.	Szv. I. II.
Arad ... .. ind.	5:09	8:18	11:25	4:16	4:51	9:30
Sofronya	5:25		11:41		5:08	9:46
Kurtics	5:33	8:36	11:55	4:35	5:25	10:04
Lökősháza	5:52		12:10		5:44	10:21
Bánhídi major	5:58		12:16		5:51	10:27
Országút	6:02				5:56	10:31
Kétegyháza ... .. érk.	6:10	9:00	12:26	4:58	6:08	10:40
Kigyós ... .. ind.	6:11	9:01	12:34	4:59	6:13	10:44
Békés-Csaba ... .. érk.	6:24		12:47		6:24	11:00
Békés-Földvár ... .. ind.	6:35	9:19	12:59	5:17	6:31	11:13
Mezőberény	6:43	9:22	1:29	5:20	7:47	11:39
Gyoma ... .. érk.	6:56		1:42	5:31	8:02	11:53
Mezőtúr ... .. ind.	6:57		1:44	5:32	8:04	11:55
Pusztapó ... .. érk.	7:07	9:41	1:54		8:10	12:07
Pusztatenyő ... .. ind.	7:31	10:01	2:18	5:58	8:41	12:41
Szolnok ... .. érk.	7:36	10:06	2:25	6:04	8:58	12:47
Szajol ... .. ind.	8:02	10:29	2:53	6:24	9:25	1:17
Szajol ... .. ind.	8:03	10:30	3:01	6:25	9:26	1:18
Pusztapó ... .. érk.	8:27		3:22		9:49	1:47
Pusztatenyő ... .. ind.	8:39	10:52	3:33		10:12	2:03
Szolnok ... .. érk.	8:52	11:00	3:45	6:35	10:27	2:18
Szajol ... .. ind.	9:10	11:12	4:03	7:05	10:45	2:37
Szolnok ... .. érk.	9:17	11:19	4:15	7:22	12:14	3:05
Szajol ... .. ind.	9:44	11:35	4:38	7:51	1:14	3:34
Ujszász ... .. érk.	9:49	11:37	4:43	7:56	1:17	3:37
Tápió-Györgye ... .. ind.	10:08		5:02		1:33	3:53
Tápió-Szele	10:19		5:17	8:12	1:48	4:08
Nagy-Káta	10:47		5:43	8:27	2:14	4:34
Tápió-Szeceő	11:04		5:59	8:41	2:31	4:51
Süly-Sáp	11:17		6:11	8:48	2:43	5:03
Mende	11:31		6:24	8:58	3:01	5:18
Gyömrő	11:39		6:33		3:07	5:26
Maglód	11:46		6:41		3:15	5:34
Rákos	12:11		7:07	9:28	4:41	6:59
Kőbánya fel. p. u.	12:17		7:15		4:50	7:08
Budapest k. p. u. ... .. érk.	12:25	1:15	7:25	9:40	5:03	7:18

Állomások	Tv. sz.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Szv. I. II.
Budapest kpu... .. ind.	—	7:20	8:00	2:—	12:20	9:30
Kőbánya felső p. u.	—		8:10		12:30	9:40
Rákos	—	7:36	8:17	2:12	12:37	9:51
Maglód	—		8:44		1:11	10:13
Gyömrő... ..	—		8:52		1:19	10:21
Mende	—		9:00		1:28	10:29
Süly-Sáp	—		9:11		1:43	10:50
Tápió-Szeceő	—		9:21		1:57	11:02
Nagy-Káta	—	8:30	9:41	3:03	2:29	11:23
Tápió-Szele	—		9:58		2:43	11:43
Tápió-Györgye... ..	—		10:09		3:53	11:54
Ujszász... .. érk.	—	8:59	10:24		3:10	12:09
Szolnok ... .. érk.	—	8:59	10:27	3:34	3:12	12:11
Szolnok ... .. ind.	—	9:16	10:51	3:51	3:40	12:38
Szajol ... .. ind.	2:55	9:23	11:09	3:58	4:07	1:03
Szajol ... .. ind.	3:19	9:35	11:25	4:11	4:27	1:22
Pusztapó	3:37		11:37		4:41	1:34
Pusztapó	3:56		11:48		4:55	1:48
Mezőtúr... .. érk.	4:22	10:04	12:05	4:41	5:21	2:08
Mezőtúr... .. ind.	4:43	10:05	12:10	4:42	5:24	2:10
Gyoma ... .. érk.	5:15	10:28	12:33	5:01	5:33	2:47
Gyoma ... .. ind.	5:23	10:34	12:40	5:02	6:00	2:54
Mezőberény	6:07	10:53	1:04	5:22	6:33	3:24
Békés-Földvár ... .. érk.	6:20		1:13	5:30	6:44	3:34
Békés-Földvár ... .. ind.	6:23		1:15	5:32	6:47	3:37
Békés-Csaba ... .. érk.	6:42	11:11	1:28	5:43	7:04	3:52
Békés-Csaba ... .. ind.	7:09	11:13	2:05	5:53	7:23	4:22
Kigyós	7:24		2:17		7:42	4:38
Kétegyháza ... .. érk.	7:43	11:30	2:29	6:11	7:58	4:48
Kétegyháza ... .. ind.	7:47	11:30	2:34	6:15	7:57	4:53
Országút	7:58				8:05	5:00
Bánhídi major	8:03				8:08	5:10
Lökősháza	8:13		2:51		8:17	5:19
Kurtics	8:36	11:54	3:05	6:36	8:35	5:36
Sofronya	8:51		3:15		8:45	5:47
Arad ... .. érk.	9:10	12:12	3:29	6:54	9:00	6:02

Állomások	Gyv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Tvssz.
Arad ind.	12:21	2:30	4:04	7:04	6:32	10:00
Glogovác		2:44	4:15		6:43	10:21
Csicsér		2:53			6:52	10:30
Györök Ménéz		3:14	4:37		7:05	10:37
Ó-Paulis		3:21				10:44
Paulis ...		3:35	4:48		7:17	11:18
Baraczká		3:41	4:53		7:29	
M.-Radna (é.)	12:55	3:51	5:01	7:40	7:29	11:36
M.-Radna (l.)	12:55		5:09	7:42	7:34	11:50
Milova-O.			5:24			
Konop ...			5:40		7:56	12:38
Berzova		6:03	8:09		8:12	1:08
Soborsán	1:50	6:55	8:43		8:55	2:12
Zám ...	2:09	7:24	9:01		9:20	2:33
Mar.-Illye	2:35	7:52	9:21		9:52	4:03
Déva ...	2:58	8:23	9:53		10:39	5:19
Piski (é.)	3:09	9:02	10:01		10:52	6:41
Piski (l.)	3:16	9:17	10:15		11:07	6:00
Szászváros	3:35	9:17	10:52		11:34	6:30
Alvincz (é.)	4:06	10:30	11:01		12:17	7:23
Alvincz (l.)	4:16	10:35	11:04		12:24	7:28
Györök Ménéz	4:27	10:43	11:13		12:37	7:41
Tóvis (é.)	7:00	10:53	11:13		12:44	7:44
Tóvis (l.)	7:35	11:25	11:37		1:10	8:21

Állomások	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Vv.	Vv.
Tóvis ind.	8:33	3:55	8:55	2:00	8:40		
Gy.-Fehérv. (é.)	8:51	4:23	9:30	2:25	9:10		
Gy.-Fehérv. (l.)	9:03	4:33	11:21	2:30	9:13		
Alvincz (é.)	9:06	4:43	11:32	2:44	9:23		
Alvincz (l.)	9:17	4:53	11:42	2:48	9:33		
Szászváros	9:33	5:33	12:16	3:34	10:11		
Piski (é.)	9:53	5:53	12:35	3:57	11:03		
Piski (l.)	9:58	6:15	12:55	4:12	10:17		
Déva	9:59	6:29	1:09	4:27	11:34		
M.-Illye (l.)	9:58	7:11	1:39	5:10	12:17		
Zám ...	9:58	7:44	2:09	5:45	12:51		
Soborsán	4:24	8:17	2:33	6:18	1:23		
Berzova	5:12	8:58	2:57	6:57	2:15		
Konop	5:23	9:15	7:15	2:33	2:33		
Milova-O.	5:33	9:25	7:23	2:45	2:45		
M.-Radna (é.)	6:17	7:38	9:37	3:24	7:34	2:59	
M.-Radna (l.)	6:32	7:30	9:44	3:26	7:41	3:19	
Baraczká	6:41		9:42		7:50	3:39	
Paulis	6:49		9:52		7:59	3:48	
Ó-Paulis	6:56				8:06	3:55	
Györök Ménéz	7:07		10:14		8:16	4:05	
Mondoriak	7:25				8:34	4:23	
Glogovác	7:35		10:38		8:44	4:32	
Arad	6:7:48	8:08	10:50	4:33	8:53	4:38	

Csak október 11-ig.

Állomások	Szv.	Szv.	Vv.	Szv.
Arad ... .. ind.	6:15	12:17	4:48	7:09
Uj-Arad	6:25	12:28	5:04	7:27
Németh-Ságh	6:42	12:44	5:27	7:50
Vinga	6:55	12:56	5:52	7:58
Orczyfalva	7:06	1:07	6:08	8:10
Merczfalva	7:16	1:17	6:23	8:20
Szt.-András	7:27	1:28	6:34	8:31
Temesvár-Jv. ... .. érk.	7:44	1:45	7:00	8:48

Állomások	Szv.	Vv.	Szv.	Szv.
Temesvár-Jv. ... .. ind.	6:00	8:45	2:24	8:28
Szt.-András	6:20	9:09	2:42	8:48
Merczfalva	6:38	9:27	2:56	10:08
Orczyfalva	6:44	9:42	3:06	10:18
Vinga	6:54	10:05	3:17	10:28
Németh-Ságh	7:11	10:23	3:30	10:53
Uj-Arad	7:28	10:47	3:47	10:58
Arad ... .. érk.	7:38	11:00	3:56	11:08

(Utányomás nem díjazatik.)

APRO HIRDETÉSEK.

A K i n e k

Ismerettség híján

készítéskor,
szelvényre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
számlára,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vincsellőre,
kertészre,

kulcsárra,
gazdasszonyra
szakácsnőre,
szobalányra,
házi- vagy,
irodaszolgára,
pénzbeszédőre
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

szándékot vétel vagy bérbevételei csáljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér csálj, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatai használja.

Birtokos.

Kérek levelet teljes címmel, a régi címre, főpostára, úgy nem lesz zavar. Ismét küldtem, de hiszem, megint úgy jár. udv. P. Aranka. 3324

Ügyes segéd,

ki a vegyesáru szakmában jártas, alkalmazást nyer Weisz Mórnál Székudvaron, hová az ajánlatok igényekkel együtt küldendők. 3323

Állami

hivatalba ki bejuttat, annak anyagilag meghálálom. Leveleket „Önkéntesi év leszolgálva“ jelige alatt a kiadóba kérek. 3321

Angyal-utca 22. sz. ház

6 lakással azonnal eladó. Felvilágosítást ad Brassay Ernő, Városháza. 3272

Uraim.

Akadna-e önök között oly nemesen érő fiatal ember, vagy esetleg özvegy 28-35 év közötti, ki hozomány nélkül nőül venne, feltétlenül tisztességes jobb sorsra érdemes csinosnak mondott szolid, keresztény, barna leányt komoly ajánlatokat „Őszi verőfény“ jeligére a kiadóhivatalba. 3326

Egy jó karóan levő íróasztal megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 3306

Üzleti könyvek:

strazzák, másoló-könyvek stb. legnagyobb választékban. Irodai kellékek, írószerek, levélpapírok és ügyvédi nyomtatványok legkedvezőbb beszerzési forrása. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése. 3161

Meidinger kályha részek

beszerezhetők Juhász István lakatosmesternél Aradon, Telefon 480. 3191

Kitűnő

jó ízű, jó fajta alma kapható kisebb-nagyobb mennyiségben Jánosy János urnál, Lahner György-utca 7/a. sz.

Pörkölt szalonna,

légszárított, kapható Rauchbauer Nándornál Ujszentannán 130 koronáért métermázsánként. 3111

Jó forgalmu

fűszer, vas, rövid és üvegáru üzlet, csanádmegyei nagyközségben, főtéren, elköltözés végett eladó, kevés tőkével átvehető. Cím a kiadóhivatalban. 3215

Levelező—Könyvelő

családi körülmények miatt állásmat elhagyni kényszerülve, keresek magam helyett jelenlegi állásomba, egy kereskedelmi végzettségű, gyakorlatlalt bíró levelező-könyvelőt. Leveleket B. O. alatt a kiadóba. 3242

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR.

A MOLL A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomorbajok, testi bántalmak, gyomorgörös és gyomorhév, rögzött székrekedés, máj bántalmak, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles házszer, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 3 korona. — Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Moll“ feliratu ónozáttal elzárva van. A Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyermekok és felnőttek okszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 180 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszékhely: MOLL A gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által. Bécs, I., Tuchlauben 9. sz. 5941 Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ÁRPAD gyógyszerárakban.

Felhivás!

Alulírott, Gyorok és Ménesen, a község belterületén (főut)

közvetlen a motorvasuti megállóknál mellett fekvő szőlő kertjeimet villa vagy családi házhelyekül parcellánként eladni szándékozom. 3273

Ezen kertek minden pontjáról gyönyörű kilátás nyílik a szemben elterülő szőlős és erdős hegyekre, és a hegyaljai községekre.

Tekintve, hogy a hegyaljai motorvasut és az államvasut élénk összeköttetéssel, valamint erősítő kitűnő hegyi levegője Gyorok—Ménesen Arad legkedveltebb nyaralóhelyévé tette; ezen szőlőskertek kis családi nyaralók létesítésére különösen alkalmasak.

Felhívom mindazokat, kik egy ily parcella megvételére iránt érdeklődnek, hogy ebbeli szándékukat vélem tudatni, illetve magukat előjegyeztetni sziveskedjenek; mely alkalommal a feltételekről is közelebbi felvilágosítást nyújtok.

VOJTEK ALAJOS,

Vojtek és Weisz cég beltagja.

1115 m ²	1136 m ²	1551 m ²
I.	II.	III.

Szőlőkert a 18. motorvasut megállónál.

Szőlőkert a 17. számú motorvasut megállónál.					VI.	VII.	VIII.	IX.	XII. 910 m ²	
Hegyaljai motorvasut	II.	III.	IV.	V.	1116 m ²	1116 m ²	1116 m ²	1116 m ²	X.	XI.
	I.	675 m ²	675 m ²	675 m ²					760 m ²	798 m ²
	900 m ²									
	810 m ²									

Nagy és kisebb szőnyegek csekély szépséghibával rendkívül olcsón.

2 féle alsó lepedő

varrás nélkül már szegélyezve. Bőr erős minőség, szép fehér darabja 2 korona 80 f. Továbbá tiszta cérna fonálból, rendkívül tartós, ugynevezett házi vászon darabja 3 korona 50 fillér.

2000 méter

egyféle mosott (madapolan) schiffon méterenkint 34 krajczár — e minőség rendes forgalmi ára 45 krajczár.

Rosenblüh H. és Társa

divatüzlet, Arad.

Nagy és kisebb szőnyegek csekély szövethibával rendkívül olcsón.